

SXEDIO.Q53

26.10.1992: Ο ΡΑΟΥΦ ΝΤΕΝΚΤΑΣ ΠΡΟΒΑΛΛΕΙ ΕΜΠΟΔΙΑ ΓΙΑ ΕΝΑΡΞΗ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΓΥΡΟΥ ΤΩΝ ΣΥΝΟΜΙΛΙΩΝ ΠΡΟΣΩΠΟ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟ ΜΕ ΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ ΤΟΥ ΜΠΟΥΤΡΟΣ ΓΚΑΛΙ ΣΤΗΝ ΕΔΡΑ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗ ΔΕΣΜΗ ΙΔΕΩΝ ΓΚΑΛΙ

Ο τρίτος και πιο κρίσιμος γύρος των συνομιλιών μεταξύ του Προέδρου Βασιλείου και του Ραούφ Ντενκτάς, θα γινόταν πρόσωπο με πρόσωπο μεταξύ των δυο συνομιλητών και θα πραγματοποιόταν στον 38ο όροφο του Μεγάρου των Ηνωμένων Εθνών, όπου ο Γενικός Γραμματέας διατηρεί ειδική αίθουσα για διασκέψεις και συναντήσεις με πολυμελείς αντιπροσωπείες.

Ο γύρος αυτός γινόταν κάτω από την πίεση μερικών γεγονότων τα οποία είχαν επισημανθεί από την αρχή τόσο από Κύπριους πολιτικούς ηγέτες όσο και γενικά τους αντιπάλους του Κυπρίου Προέδρου.

Τα γεγονότα αυτά ήταν ότι σε πέντε μέρες από την καθορισθείσα πρώτη συνάντηση στις Ηνωμένες Πολιτείες θα διεξάγονταν προεδρικές εκλογές, ενώ η θητεία του Προέδρου Βασιλείου έληγε σε τρισήμιση μήνες.

Αυτά τα δυο σημαντικά γεγονότα όσο κι αν δεν ήθελε κανένας να τα παραδεχθεί, σίγουρα επηρέαζαν την πορεία των συνομιλιών ανεξάρτητα του αν ένας θα ανέμενε συνέχιση της πολιτικής των συνομιλιών και μετά τις εκλογές, τόσο από το νέο αμερικανό Πρόεδρο, όσο και το νέο Πρόεδρο της Κύπρου.

Αξίζει όμως να αναφερθεί ότι στο διάστημα αυτό είχαν γίνει από αμερικανικής πλευράς, στην οποία η Κύπρος είχε στηρίξει όλες τις ελπίδες της για πιέσεις στην Τουρκία, δυο σημαντικές αλλαγές: Ο Τζαίημς Μπαίηκερ, Υπουργός Εξωτερικών των Ηνωμένων Πολιτειών είχε απομακρυνθεί από το Υπουργείο Εξωτερικών και τη θέση του κατέλαβε προσωρινά ο διπλωμάτης Λώρενς Ηγκολμπεργκερ, ενώ ο αμερικανός ειδικός συντονιστής για το Κυπριακό Νέλσον Λέτσκι,

αποχώρησε και τη θέση του κατέλαβε, λίγο αργότερα, ο νέος συντονιστής Τζων Μαρέσκα.

Από την άλλη ο αμερικανος Πρόεδρος Τζιορτζ Μπους και πατέρας του μετέπειτα επίσης προέδρου Τζιορτζ Μπους, ο οποίος ήταν ο άνθρωπος που είχε θέσει σε κίνηση τη νέα διαδικασία με τις επισκέψεις του νωρίτερα αυτό το χρόνο στην Ελλάδα και την Τουρκία, αντιμετώπιζε τώρα σοβαρά προβλήματα επανεκλογής και ήταν φυσικό να τον απασχολούν περισσότερο τα δικά του παρά εκείνο της Κύπρου.

Ετσι άφησε τα πράγματα στο αμερικανικό κατεστημένο, που μέσα σ' αυτό τον κυκεώνα των αναμενόμενων αλλαγών, προτιμούσε διατήρηση του στάτους κβο, ανεξάρτητα από την πορεία των συνομιλιών, για να κερδηθεί χρόνος μέχρι να αναλάβει ο νέος Πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών (που προήλθε τελικά από τις κάλπες και ο οποίος δεν έδινε συνέχεια στη διοίκηση μια και νικητής ήταν ο δημοκρατικός Μπιλ Κλίντον).

Από τουρκικής πλευράς υπήρχε ένα άλλο πρόβλημα, το οποίο απαιτούσε τη συνέχιση των συνομιλιών, και όχι για την επίτευξη προόδου στο Κυπριακό. Αυτό ήταν το Συμβούλιο Σύνδεσης Τουρκίας-Ευρωπαϊκής Κοινότητας το οποίο θα συνεδρίαζε στις Βρυξέλλες και για την Τουρκική πλευρά ήταν σημαντικό να παρουσιασθεί ότι συνέχιζε το διάλογο για το Κυπριακό του οποίου η λύση είχε τεθεί ως όρος στη διάσκεψη των ηγετών της Κοινότητας στα τέλη του προηγούμενου χρόνου στο Δουβλίνο.

Από Κυπριακής και Ελλαδικής πλευράς υπήρχε μόνο ένας στόχος: Να εκμεταλλευθούν ακόμα μια συνάντηση για να διαπιστωθούν οι θέσεις της Τουρκικής πλευράς, η οποία επανειλημμένα τα τελευταία **18** χρόνια απέφευγε επιμελώς να δεσμευθεί και να εκφράσει τις απόψεις της σε όλα τα θέματα και ιδιαίτερα στο εδαφικό. Σ' αυτό το τελευταίο, δηλαδή το εδαφικό, υπήρχε το βάθος: Ήταν ο Χάρτης Γκάλι, τον οποίο υποστήριζαν όλα τα μόνιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας- κάτι σπάνιο μέχρι σήμερα στην πορεία των διεθνών θεμάτων- και τα οποία συνέχιζαν να παίζουν

πρωταγωνιστικό ρόλο στην πραγματοποίηση της συνάντησης.

Στην ομιλία του στο Λονδίνο πριν αναχωρήσει για τις συνομιλίες της Νέας Υόρκης ο Πρόεδρος Βασιλείου ήταν σαφής:

"Αν η τουρκική πλευρά δεν είναι έτοιμη και εξαιτίας αυτού αναβάλουμε τις συνομιλίες τότε θα είναι έτοιμη, σε ένα μήνα, σε τρεις, σε δώδεκα ή σε εκατόν είκοσι;"

Γι' αυτό, έστω και αν η τουρκική πλευρά δεν είχε δώσει σαφείς ενδείξεις στις παρασκηνιακές επαφές που είχαν προηγηθεί με τις επαφές του νέου ειδικού συντονιστή για το Κυπριακό Τζων Μαρέσκα και των αξιωματούχων των Ηνωμένων Εθνών Οσκαρ Καμιλιών, Γούσταβ Φεϋσσέλ και Τζων Πωλ Κάβανα στο τρίγωνο Λευκωσία- Αγκυρα- Αθήνα, ο Πρόεδρος Βασιλείου δεσμευμένος από την υπόσχεση που είχε δώσει στο Μπούτρος Γκάλι στον τελευταίο γύρο των συνομιλιών, ο οποίος είχε λήξει στις 14 Αυγούστου, πήγε στις συνομιλίες με την ελπίδα, αν όχι κάποιας αλλαγής στις τουρκικές θέσεις, τουλάχιστον να τις ακούσει γι άλλη μια φορά και να καταγραφεί στα επίσημα έγγραφα των Ηνωμένων Εθνων, στην παρουσία του Γενικού Γραμματέα, τι τελικά επιδίωκε ο Ραούφ Ντενκτάς.

Από την άλλη, σίγουρα ένα σπάσιμο του αδιεξόδου και κάποια, έστω και μικρή επιτυχία, θα τον βοηθούσε και στην επικείμενη μάχη που θα έδινε για την Προεδρία σε λίγους μήνες, έστω κι αν επίσημα δεν το παραδεχόταν.

Στη Δέσμη Ιδεών του Μπούτρος Γκάλι περιλαμβανόταν και ο Χάρτης για το εδαφικό που παρουσιαζόταν πολύ ευνοϊκός για την Κύπρο και σίγουρα για τον Πρόεδρο Βασιλείου στις επικείμενες εκλογές.

Αν επιτύγγχανε κάποια πρόοδο στο θέμα αυτό, με μια ενδεχόμενη παράδοση της Αμμοχώστου στα Ηνωμένα Έθνη ή αποδοχή των προτάσεων για απελευθέρωση της Μόρφου, πράγμα που είχε επαναφερθεί για πρώτη φορά τόσο έντονα με το χάρτη του Μπούτρος Γκάλι και είχε

προκαλέσει τις έντονες αντιδράσεις του Ραούφ Ντενκτάς στον προηγούμενο γύρο, οι προοπτικές του για επανεκλογή θα ενισχύονταν σημαντικά μια και η υπόλοιπη πολιτική ηγεσία του τόπου δεν είχε κατορθώσει με τον ένα ή με τον άλλο τρόπο τόσα χρόνια.

Όμως ο Ραούφ Ντενκτάς, όπως φάνηκε από τις θέσεις που εξέφρασε αργότερα στις συνομιλίες, πήγε σ' αυτές με νέους όρους που ήσαν χειρότεροι από τους προηγούμενους: Πρόβαλε την αξίωση όπως η ελληνική Κυπριακή πλευρά του αναγνώρισει ότι όλα όσα κατέλαβε ο κατοχικός στρατός ήσαν δικά του και ξεδιάντροπα είπε ότι όλα όσα άφησαν οι **160,000** πρόσφυγες στα κατεχόμενα ισοδυναμούσαν με όσα είχαν αφήσει οι **40,000** Τουρκοκύπριοι στο Νότο.

Ο Ραούφ Ντενκτάς πρόβαλλε τις αξιώσεις του σαν να μιλούσε για κάτι πολύ δικό του, οπότε σε κάποιο στάδιο των συνομιλιών ο Πρόεδρος Βασιλείου του απάντησε ρωτώντας τον παράλληλα μεταξύ σοβαρού και αστείου:

- Μήπως ο κυριος Ντενκτάς αισθάνεται ότι του χρωστάμε κι από πάνω;

Μέσα σ' αυτό το σκηνικό οι δυο συνομιλητές πήγαν στη Νέα Υόρκη έτοιμοι για τη συνάντηση της **26ης** Οκτωβρίου. Ο Πρόεδρος Βασιλείου πήγε αυτή τη φορά συνοδευόμενος μόνο από τρεις από τους έξι πολιτικούς ηγέτες: Τους Δημήτρη Χριστόφια, Γενικό Γραμματέα του ΑΚΕΛ, Νίκο Ρολάνδη, Πρόεδρο του Κόμματος των Φιλελευθέρων και Μιχάλη Παπαπέτρου Πρόεδρο του ΑΔΗΣΟΚ.

Οι άλλοι τρεις ηγέτες Γλαύκος Κληρίδης, Πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού, Σπύρος Κυπριανού, Πρόεδρος του Δημοκρατικού Κόμματος και Βάσος Λυσσαρίδης, Πρόεδρος του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ, προτίμησαν να μείνουν στην Κύπρο λέγοντας ότι δεν χρειαζόταν να μεταβούν στη Νέα Υόρκη, γιατί δεν πρόβλεπαν αλλαγή στην τουρκική στάση.

Κοινή θέση τους ήταν επίσης ότι αν ο Πρόεδρος

έκρινε ότι χρειαζόταν η παρουσία τους για τη λήψη σημαντικών αποφάσεων τότε θα μπορούσε να τους καλέσει αργότερα.

Όμως υπήρχε και ένας άλλος λόγος που δεν πήγαν. Ο Γλαύκος Κληρίδης είχε ήδη ανακοινώσει την απόφαση του ότι θα ήταν υποψήφιος στις επικείμενες προεδρικές εκλογές και ήθελε με κάποιο τρόπο να αποσυρθεί από τον Πρόεδρο Βασιλείου, του οποίου υποστήριζε όλες τις ενέργειες από την επομένη της εκλογής του στις προεδρικές εκλογές του 1987, με την ελπίδα να εξασφαλίσει τις ψήφους τουλάχιστον του ΔΗΚΟ, ενώ το ΔΗΚΟ και η ΕΔΕΚ είχαν ανακοινώσει την απόφαση τους να δημιουργήσουν Μέτωπο Αγωνιστικών Δυνάμεων και να συμπράξουν στις εκλογές.

Κι' ενώ σίγουρα ανησυχούσαν για την πορεία του Κυπριακού, βλέποντας ότι δεν υπήρχε καμιά ελπίδα προόδου στις συνομιλίες, προτίμησαν να παραμείνουν στην Κύπρο και να συνεχίσουν τις προσπάθειες τους για την εξεύρεση κοινού υποψηφίου που θα ηγείτο του ψηφοδελτίου του Μετώπου.

Τα δυο Κόμματα είχαν θέσει ως στόχο να ανακοινώσουν το όνομα του υποψηφίου του Μετώπου μόλις τέλειωναν οι συνομιλίες και εν πάση περιπτώσει πριν από την αναμενόμενη ανακοίνωση της υποψηφιότητας του Προέδρου Βασιλείου.

Και η καθυστέρηση στην εξεύρεση του υποψηφίου απαιτούσε να βρίσκονται στην Κύπρο για συνέχιση των διαβουλεύσεων τους παρά στη Νέα Υόρκη, όπου θα συνεχιζόταν ένας άκαρπος διάλογος.

Ο Ραούφ Ντενκτάς μόλις έφθασε στη Νέα Υόρκη άρχισε ν' απειλεί ότι θα δημιουργούσε προβλήματα και ότι θα αποχωρούσε από τις συνομιλίες αν συνεχιζόταν, όπως ανέφερε, η ίδια τακτική από το Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων εθνών έναντι της τουρκοκυπριακής πλευράς.

Σε δηλώσεις του στο Γαλλικό Πρακτορείο στη Νέα Υόρκη ο Ντενκτάς είπε ότι στον προηγούμενο γύρο των συνομιλιών ήταν μάλλον ο Μπούτρος Γκάλι, παρά ο Πρόεδρος Βασιλείου που διαπραγματευόταν μαζί του.

Είπε επίσης ότι ο χάρτης του Μπούτρος Γκάλι

για το εδαφικό καταρτίστηκε χωρίς να ληφθούν υπ' όψη οι απόψεις της Τουρκοκυπριακής πλευράς και πρόσθεσε ότι η έγκριση του χάρτη από το Συμβούλιο Ασφαλείας έχει παρεμποδίσει τη διαπραγματευτική διαδικασία.

Ετσι εφαρμόζοντας την προειδοποίηση του ο Ραούφ Ντενκτάς δεν πήγε τόσο στην ιδιαίτερη συνάντηση του με το Μπούτρος Γκάλι όσο και στην κοινή συνάντηση που είχε προγραμματισθεί με τον Πρόεδρο Βασιλείου, στις **26** Οκτωβρίου.

Ωστόσο είκοσι λεπτά αργότερα ο Τουρκοκύπριος ηγέτης πήγε στο γραφείο του Γενικού Γραμματέα και αποχώρησε μετά από τρία λεπτά.

Ως πρόσχημα για τις ενέργειες του αυτές ο Ντενκτάς χρησιμοποίησε, όχι τις προηγούμενες απειλές του, αλλά αναφορά που περιείχετο σε εσωτερικό δελτίο των Ηνωμένων Εθνών για το πρόγραμμα επαφών του Γενικού Γραμματέα και στην οποία ο Πρόεδρος Βασιλείου παρουσιαζόταν ως "Πρόεδρος της Κύπρου", ενώ ο ίδιος ως " Η Αυτού Εξοχότης".

Στόχος του Ντενκτάς ήταν να δώσει το μήνυμα στους ξένους ότι στην Κύπρο υπάρχει ακόμα ένα κράτος και ακόμα ένας Πρόεδρος ή κανένας Πρόεδρος, παρά μόνο δυο κοινότητες και οι ηγέτες τους συναντώνταν στη Νέα Υόρκη για την εξεύρεση μιας λύσης. Προκειμένου να μειώσει το κύρος της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν τον πείραζε να παρουσιασθεί και ο ίδιος ό ηγέτης κοινότητας, παρ' όλον ότι το γνώριζε ότι ο Διεθνής Οργανισμός έτσι τον θεωρούσε.

Σε επιστολή του στο Γενικό Γραμματέα ο Ραούφ Ντενκτάς διαμαρτυρήθηκε επειδή δεν έγινε σεβαστή, κατά την έκφραση του, η αρχή της διεξαγωγής των συνομιλιών σε ίση βάση.

Ανέφερε στην επιστολή του ο Ραούφ Ντενκτάς υπό ημερομηνία **26** Οκτωβρίου, την οποία υπέγραφε ως "Πρόεδρος της Τουρκικής Δημοκρατίας της Βόρειας Κύπρου" (εφημερίδα " Ο Φιλελεύθερος" **30. 11. 1992**):

"Αγαπητέ κύριε Γενικό Γραμματέα,

Σε απάντηση της πρόσκλησης σας, ήλθα στη Νέα Υόρκη για να επαναλάβω τις κοινές συναντήσεις μου με τον ηγέτη της Ελληνοκυπριακής κοινότητας, κ. Βασιλείου, κάτω από την αιγίδα σας.

Ωστόσο, σήμερα το πρωί τα μέλη του Τύπου μου έθεσαν υπόψη ότι στον κατάλογο των επαφών σας οι ηγέτες των δυο κοινοτήτων χαρακτηρίζονται με τρόπο ο οποίος είναι αντίθετος με την εγκαθιδρυθείσα αρχή που έγινε αποδεκτή ότι οι συνομιλίες πρέπει να διεξάγονται πάνω σε ίση βάση.

Είμαι σίγουρος ότι θα συμφωνείτε ότι, το γεγονός ότι αυτό έγινε γνωστό δημόσια, με έχει θέσει σε μια αδύνατη θέση.

Παρά το γεγονός ότι το θέμα ηγέρθη προς τους επισήμους της Γραμματείας δεν έχουμε πληροφορηθεί μέχρι αυτή τη στιγμή ότι έχει διορθωθεί.

Ως εκ τούτου δεν είμαι σε θέση, για λόγους τους οποίους είμαι σίγουρος ότι εκτιμάτε, να παρευρεθώ στη σημερινή συνάντηση.

Εν τούτοις, είμαι έτοιμος να συνεχίσω τις συνομιλίες κάτω από αποδεκτές διαδικασίες, πάνω σε ίση βάση.

Παρακαλώ δεχθείτε, εξοχότατε, τις διαβεβαιώσεις της μεγάλης εκτίμησης μου".

Ραούφ Ρ. Ντενκτάς
Πρόεδρος

Παρενθετικά αναφέρεται ότι τα Ηνωμένα Έθνη είχαν κάμει ένα διαχωρισμό στις συνομιλίες.

Επίσημα ο Γιώργος Βασιλείου θεωρείτο ως ο Πρόεδρος της Κύπρου και έτσι στα επίσημα έγγραφα των Ηνωμένων Εθνών αναφερόταν με τον τίτλο του. Στις συνομιλίες όμως οι Βασιλείου και Ντενκτάς αναφέρονταν ως ηγέτες των δυο κοινοτήτων.

Ετσι ενώ στο επίσημο εσωτερικό δελτίο των Ηνωμένων Εθνών ο Γιώργος Βασιλείου αναφερόταν ως ο Πρόεδρος στο επίσημο ανακοινωθέν που είχε εκδόσει η Γραμματεία στις 26 Οκτωβρίου για τις συνομιλίες γινόταν αναφορά σε κοινή συνάντηση του Γενικού Γραμματέα με τους ηγέτες των δυο κοινοτήτων.

Μετά την άρνηση του Ντενκτάς να προσέλθει στις συνομιλίες ο Μπούτρος Γκάλι, σύμφωνα με τους απεσταλμένους των κυπριακών μέσων ενημέρωσης, έγινε θηρίο. Και όταν ο Ντενκτάς πήγε να τον συναντήσει, σε μια συνάντηση που ο ίδιος την χαρακτήρισε ως φιλοφρονητική, θα πρέπει να τον έδιωξε από το γραφείο του ή θα περιορίστηκε να πάρει κάτι από αυτόν. Πάντως ότι και αν προσπάθησε να δώσει στο Μπούτρος Γκάλι ο Ραούφ Ντενκτάς, αυτό δεν πρέπει να ήταν η επιστολή του μια και αυτή φέρει ημερομηνία **26** Οκτωβρίου και θα πρέπει να στάληκε από την προηγούμενη μέρα.

Όπως παρατηρούσε ο Δημήτρης Αντρέου απεσταλμένος του ΡΙΚ στη Νέα Υόρκη, ο Ραούφ Ντενκτάς εμφανίστηκε στα Ηνωμένα Έθνη, μπήκε στο ασσανσέρ και κατευθύνθηκε στο γραφείο του Μπούτρος Γκάλι στον **38ο** όροφο και επέστρεψε μέσα σε τρία μόλις λεπτά.

Για μας σημείωνε ο Δημήτρης Αντρέου που γνωρίζουμε τα Ηνωμένα Έθνη δεν πρέπει να έγινε συνάντηση του κ. Ντενκτάς με τον Γκάλι γιατί ο κ. Ντενκτάς χρειάστηκε τα τρία λεπτά για να ανέβει μέχρι το γραφείο του Γενικού Γραμματέα.

Με την άποψη του Δημήτρη Αντρέου συμφωνεί και ο απεσταλμένος του " Φιλελεύθερου" στη Νέα Υόρκη Σταύρος Αγγελίδης, ο οποίος σημείωνε σε ανταπόκριση του από τη Νέα Υόρκη:

"Η ολιγόλεπτη συνάντηση που είχε ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ τη Δευτέρα με τον κ. Ντενκτάς, μετά που ο τελευταίος ανακοίνωσε την απόφαση του να μην προσέλθει στις συνομιλίες έγινε "σε πολύ τεταμένη ατμόσφαιρα" ενώ ο Μπούτρος Γκάλι είπε ξεκάθαρα στον τουρκοκύπριο ηγέτη ότι αν δεν είναι διατεθειμένος να συνομιλήσει θα μπορούσε να εγκαταλείψει τη Νέα Υόρκη".

Κανένας τελικά δεν έμαθε για το τι ακριβώς διαμείφθηκε μεταξύ του Ραούφ Ντενκτάς και του Μπούτρος Γκάλι ή μάλλον τι του είπε ο Μπούτρος Γκάλι, αλλά εν πάση περιπτώσει ο Ντενκτάς δεν πέρασε

από το γραφείο του Γενικού Γραμματέα, σε μια τόσο κρίσιμη περίοδο που εξ αιτίας του είχε ματαιωθεί η προγραμματισμένη έναρξη των συνομιλιών για δυο μέρες, για να του πει μια καλημέρα και να φύγει...

Αργότερα ο Ραούφ Ντενκτάς έδωσε δημοσιογραφική διάσκεψη, στην οποία επανέλαβε τον ισχυρισμό του ότι η ανακοίνωση του εσωτερικού δελτίου των Ηνωμένων Εθνών αντιβαίνει στην αρχή της πολιτικής ισότητας, προσθέτοντας ότι κανένας δεν μπορεί να τον υποχρεώσει να δεχθεί τον κύριο Βασιλείου ως Πρόεδρο της Κύπρου.

Είπε επίσης ότι επικοινωνήσε με τον αξιωματούχο των Ηνωμένων Εθνών Γκούσταβ Φεϋσσέλ και του ανέφερε ότι δεν πρόκειται να προσέλθει στις συναντήσεις αν δεν εκδοθεί διορθωτική ανακοίνωση, κάτι φυσικά που ο κύριος Φεϋσσέλ αρνήθηκε να πράξει.

Αναφερόμενος ο Ντενκτάς στην ολιγόλεπτη συνάντησή του με το Γενικό Γραμματέα τη χαρακτήρισε φιλοφρονητική και πρόσθεσε ότι εξήγησε τις απόψεις του. Ωστόσο ο Ντενκτάς άφησε να εννοηθεί ότι θα επέστρεφε αργότερα στις συνομιλίες ενώ σε ερώτηση του ανταποκριτή του "Μπι Μπι Σι" αν η ενέργειά του αποσκοπούσε στην υπονόμηση των συνομιλιών, είπε ότι αυτό δεν ήταν αλήθεια.

Ακόμα ο Ντενκτάς, αφού αποκάλεσε τον εαυτό του "Αρχιτέκτονα της Ομοσπονδίας", πρόσθεσε ότι δεν προτίθετο να φύγει από τη Νέα Υόρκη.

Σε αντίθεση με το Ραούφ Ντενκτάς ο Πρόεδρος Βασιλείου είχε προσέλθει κανονικά στο γραφείο του Γενικού Γραμματέα για την κοινή συνάντηση συνοδευόμενος από τους συμβούλους του Μιχαλάκη Τριανταφυλλίδη, πρώην σύμβουλο του συνομιλητή στις ενδοκυπριακές συνομιλίες και μετέπειτα Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και Αντρέα Μαυρομμάτη, πρώην συνομιλητή και μόνιμο αντιπρόσωπο της Κύπρου στα Ηνωμένα Έθνη.

Ο Γιώργος Βασιλείου έμεινε για δεκαπέντε περίπου λεπτά με το Γενικό Γραμματέα και κατά την έξοδο του δήλωσε ότι ήταν λυπηρό το γεγονός ότι, αντί να καταστεί δυνατό ν' αρχίσει ένας ουσιαστικός

διάλογος συνέβαιναν αυτά που συνέβαιναν.

Ακόμα είπε ότι δεν θα ήθελε στο στάδιο εκείνο να κάμει άλλο σχόλιο και περιορίστηκε να εκφράσει την ελπίδα ότι ο Γενικός Γραμματέας θα κατάφερνε τελικά να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για να υπάρξει πρόοδος.

Αργότερα ο Πρόεδρος Βασιλείου είχε νέα συνάντηση με το Μπούτρος Γκάλι διάρκειας μισής ώρας κι επεσήμανε ότι η ύπαρξη προόδου θα εξαρτιόταν αποκλειστικά και μόνο από το Ραούφ Ντενκτάς.

Για άρση του αδιεξόδου επενέβησαν οι αντιπρόσωποι των μονίμων μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας, ενώ ο Ραούφ Ντενκτάς είχε συνάντηση με τον αμερικανό συντονιστή για το Κυπριακό Τζων Μαρέσκα.

Τελικά όταν ήρθη η παρεξήγηση, όπως τελικά χαρακτηρίστηκε, ο Πρόεδρος Βασιλείου και ο Ραούφ Ντενκτάς είχαν την πρώτη τους συνάντηση στις 28 Οκτωβρίου στην παρουσία του Μπούτρος Γκάλι.

Q54

11.11.1992: ΟΙ ΣΥΝΟΜΙΛΙΕΣ ΠΡΟΣΩΠΟ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟ ΜΕΤΑΞΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ-ΝΤΕΝΚΤΑΣ ΚΑΤΑΡΡΕΟΥΝ ΚΑΘΩΣ Ο ΡΑΟΥΦ ΝΤΕΝΚΤΑΣ ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΙ ΤΟ ΧΑΡΤΗ ΓΚΑΛΙ ΚΑΙ ΑΡΝΕΙΤΑΙ ΝΑ ΕΠΙΣΤΡΕΨΕΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΛΕΥΡΑ ΤΗ ΜΟΡΦΟΥ ΚΑΙ ΤΟ ΒΑΡΩΣΙ ΚΙ ΕΤΣΙ Ο ΜΠΟΥΤΡΟΣ ΓΚΑΛΙ ΕΞΑΓΓΕΛΛΕΙ ΝΕΟ ΚΥΚΛΟ ΣΥΝΟΜΙΛΙΩΝ ΜΕ ΤΟΝ ΝΕΟ ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΣΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΜΑΡΤΙΟΥ 1993

Ο αγώνας, έστω και μετ' εμποδίων, για την έναρξη του τρίτου γύρου των συνομιλιών, πρόσωπο με πρόσωπο αυτή τη φορά μεταξύ του Προέδρου Βασιλείου και του Ραούφ Ντενκτάς, έληξε αίσια και οι συνομιλίες άρχισαν τελικά στις **28** Οκτωβρίου υπό την αιγίδα του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών Μπούτρος Γκάλι, στο γραφείο του.

Η συνάντηση κράτησε δύομισυ ολόκληρες ώρες.

Στην αρχή ο Γενικός Γραμματέας προέβη σε εναρκτήρια δήλωση στην οποία τόνισε την ανάγκη να υπάρξει πρόοδος και επεσήμανε ότι οι διαπραγματεύσεις θα γίνονταν με βάση τη Δέσμη Ιδεών του και το χάρτη που είχε ετοιμάσει.

Για αποφυγή κάθε παρεξήγησης ο Μπούτρος Γκάλι πρόσθεσε ότι οι συνομιλίες θα γίνονταν επίσης με βάση το χάρτη στο εδαφικό που είχε ετοιμάσει σημειώνοντας ταυτόχρονα το ενδιαφέρον της διεθνούς κοινότητας για λύση, ιδιαίτερα της αμερικανικής.

Όπως ήταν προγραμματισμένο στη συνέχεια μίλησε ο Πρόεδρος Βασιλείου, ο οποίος ανέφερε ότι πρέπει να κερδηθεί ο χρόνος που χάθηκε διαβεβαιώνοντας ταυτόχρονα ότι δεν τον επηρέαζαν οι προεδρικές εκλογές στην Κύπρο.

Είπε επίσης ότι οι συνομιλίες πρέπει να

βασίζονται στη Δέσμη Ιδεών Γκάλι και το ψήφισμα 774 του Συμβουλίου Ασφαλείας και πρόσθεσε ότι η Ελληνοκυπριακή πλευρά θα έκαμνε εποικοδομητικές εισηγήσεις για αλλαγές στη Δέσμη Ιδεών που θα διασφάλιζαν λύση για το καλό όλων των Κυπρίων.

Ακομα είπε ότι αποδεχόταν την εισήγηση του Μούτρος Γκάλι υπό την προϋπόθεση ότι ο Χάρτης του θα γινόταν αποδεκτός ως βάση για συζήτηση.

Ο Ραούφ Ντενκτάς για άλλη μια φορά ξεπέρασε το σκόπελο και για να μη δεσμευθεί ούτε στη Δέσμη Ιδεών ούτε στο Χάρτη Γκάλι είπε ότι θα προέβαινε σε εναρκτήρια δήλωση αφού θα προετοιμαζόταν.

Ωστόσο αυτή η μέρα δεν θα ερχόταν ποτέ γιατί ο Ντενκτάς ποτέ στη συνέχεια στις επόμενες συναντήσεις δεν έκαμε δήλωση, αλλά περιορίστηκε να εκφράζει απόψεις.

Σαν τέλειωσαν οι εναρκτήριες δηλώσεις του Μπούτρος Γκάλι και του Γιώργου Βασιλείου άρχισε η συζήτηση πάνω στο εδαφικό όπως είχε καθορίσει ο Γενικός Γραμματέας και ο Πρόεδρος Βασιλείου επέμενε στην ανάγκη όπως αναγνωρισθεί το δικαίωμα της περιουσίας των προσφύγων.

Επέμενε επίσης στην ανάγκη αναγνώρισης του δικαιώματος επιστροφής και ιδιοκτησίας και ανέπτυξε τις θέσεις του για τον τρόπο αποκατάστασης των τουρκοκυπρίων που επηρεάζονται από τις εδαφικές αναπροσαρμογές

Ο Ραούφ Ντενκτάς αρνήθηκε να δεσμευθεί ενώ σε κατοπινό στάδιο προσπάθησε να πείσει ότι έπρεπε να αναγνωρισθούν σαν δικά του όλα όσα είχαν καταληφθεί από τον τουρκικό στρατό κατοχής.

Υστερα από διόμισι ώρες συζητήσεων ο Πρόεδρος Βασιλείου βγήκε από την αίθουσα των συνομιλιών όχι τόσο αισιόδοξος και δίνοντας μια ένδειξη της στάσης του Ραούφ Ντενκτάς ότι δεν παρουσιάστηκε στη συνάντηση έτοιμος για διαπραγματεύσεις στο πλαίσιο της Δέσμης Ιδεών και το Χάρτη, τόνισε ότι "για να αποδώσουν οι συνομιλίες βασική προϋπόθεση είναι οι δυο πλευρές να είναι έτοιμες να διαπραγματευθούν μέσα στα πλαίσια της Δέσμης Ιδεών και το χάρτη Γκάλι καθώς και το ψήφισμα 774.

"Η δική μας πλευρά", πρόσθεσε", προσβλέπει στην επίτευξη λύσης, η οποία θα διασφαλίζει πλήρως τα ανθρώπινα δικαιώματα όλων των Κυπρίων, καθώς και την ομαλή λειτουργία του Ομόσπονδου κράτους".

Ο Ραούφ Ντενκτάς κληθείς να σχολιάσει τις πιθανότητες επιτυχίας των συνομιλιών είπε ότι δεν γνωρίζει τις θέσεις της ελληνοκυπριακής πλευράς στο Συνταγματικό.

"Μέχρις ότου μάθουμε τι λένε σ' αυτό το θέμα", είπε, "δεν μπορούμε να ξέρουμε πού βρισκόμαστε".

Όταν ο Ραούφ Ντενκτάς ρωτήθηκε αν αποδέχεται τη Δέσμη Ιδεών ως βάση για διαπραγμάτευση απάντησε:

"Βρισκόμαστε εδώ για να συζητήσουμε όλα τα σχετικά με την Ελληνοκυπριακή πλευρά".

Αργότερα ο Ντενκτάς για να δώσει κύρος στο ψευδοκράτος του και στην αντιπροσωπεία του στη Νέα Υόρκη πήγε στα γραφεία της λεγόμενης αντιπροσωπείας του και έκαμε δηλώσεις λέγοντας ότι υπάρχουν πολλά νομικά και συνταγματικά προβλήματα μεταξύ των δυο πλευρών.

Είπε επίσης ότι δεν μπορεί να δεχθεί το επιχείρημα ότι τουρκοκυπριακοί νόμοι και τα συναφή μέτρα είναι άκυρα και ότι ο Γενικός Γραμματέας θέλει πρακτικές λύσεις αφήνοντας κατά μέρος τη νομική πλευρά.

"Δεν προτίθεμαι", είπε, "να συζητήσω θέμα τίτλων ιδιοκτησίας (που παραχώρησε το καθεστώς του) διότι είναι έγκυροι. Τα δικαιώματα των Ελληνοκυπρίων μπορούν να αποζημιωθούν".

Η πρώτη συνάντηση, όσο κι αν δεν υπήρξε επιτυχής αποτελούσε την αρχή για να μπει το νερό στ αυλάκι, έστω και με καθυστέρηση δυο ημερών. Τουλάχιστον έτσι πιστευόταν έστω και αν ο Ραούφ Ντενκτάς δεν φαινόταν καθόλου να βιάζεται. Και συνέχισε να εκφράζει τις απόψεις του με την ελπίδα ότι κάποτε θαρχόταν η ώρα της συζήτησης του συνταγματικού πάνω στο οποίο ήλπιζε ότι θα στρίμωχνε τον Πρόεδρο Βασιλείου, γιατί ο Ντενκτάς έπαιζε τα πάντα στο συνταγματικό παρά στα άλλα (προσφυγικό και εδαφικό) που ήλπιζε ότι θα τα

ξεπερνούσε πιο εύκολα.

Στη δεύτερη και τρίτη συνάντηση (29 και 30 Οκτωβρίου) συνεχίστηκε η συζήτηση του προσφυγικού.

Ο Γενικός Γραμματέας ανακεφαλαιώνοντας τα όσα είχε ακούσει από τις δυο πλευρές, σύμφωνα με τον απεσταλμένο του ΡΙΚ Δημήτρη Αντρέου, ο οποίος βρισκόταν σε στενή επαφή με την ελληνοκυπριακή αντιπροσωπεία κι έπαιρνε πληροφορίες από πρώτο χέρι, είπε "ότι η ελληνοκυπριακή πλευρά θεωρεί την τοποθέτηση του Ραούφ Ντενκτάς έξω και ενάντια στη Δέσμη Ιδεών, ότι ο σφετερισμός των περιουσιών από την τουρκοκυπριακή πλευρά είναι εκατό τοις εκατό ενάντια στα ανθρώπινα δικαιώματα και ότι στη λύση που θα εξευρεθεί πρέπει να υπάρχει οπωσδήποτε πλήρης σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων".

Το Σαββατοκυριακό που μεσολάβησε έδωσε την ευκαιρία για νέες επαφές μεταξύ των διαφόρων πλευρών καθώς φαινόταν ότι ο Ραούφ Ντενκτάς υπέβαλλε προτάσεις οι οποίες από ελληνοκυπριακής πλευράς φαίνονταν απαράδεκτες γιατί κρίνονταν εκτός της Δέσμης Ιδεών του Μπούτρος Γκάλι.

Στην τέταρτη συνάντηση ο Μπούτρος Γκάλι παρουσίασε στον Πρόεδρο Βασιλείου και το Ραούφ Ντενκτάς ένα τετρασέλιδο έγγραφο που αποτελούσε σύνοψη των θέσεων των δυο πλευρών για το θέμα των εκτοπισμένων που αποτελούσε την απαρχή μιας κωδικοποίησης των απόψεων των δυο πλευρών.

Το έγγραφο χωριζόταν σε τρεις στήλες και στη μια παρατίθεντο οι απόψεις της Ελληνικής Κυπριακής πλευράς, στη δεύτερη οι απόψεις της Τουρκικής Κυπριακής πλευράς και στην τρίτη οι απόψεις των Ηνωμένων Εθνών όπως προβλέπονταν στη Δέσμη Ιδεών.

Ήταν φυσικό ότι ο Μπούτρος Γκάλι άρχιζε να κτίζει πάνω στις απόψεις που εξέθεταν οι δυο πλευρές με στόχο να ξεκαθαρίσει μια και καλή τις θέσεις τους σε αντιπαράθεση προς τη Δέσμη Ιδεών.

Ο αξιωματούχος των Ηνωμένων Εθνών Γκούσταβ Φεϋσσέλ ανέφερε για το έγγραφο ότι αντικειμενικός στόχος ήταν να διαφανεί σε ποιο σημείο βρίσκονταν οι θέσεις των δυο πλευρών σε σχέση με τη Δέσμη Ιδεών

και πρόσθεσε χαρακτηριστικά:

" Η Δέσμη Ιδεών είναι καθοδηγητικό φως, ο πολιτικός αστέρας, διαφορετικά θα χαθούμε."

Στη συνάντηση άρχισε επίσης η συζήτηση της συνταγματικής πτυχής με πρώτο θέμα τις αρμοδιότητες της Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης.

Ακολούθησε τις επόμενες μέρες η συζήτηση και των άλλων πτυχών όπως η Νομοθετική και η Δικαστική Εξουσία οι κατευθυντήριοι στόχοι, οι κατευθυντήριες γραμμές και τα θεμελιώδη δικαιώματα περιλαμβανομένων και των τριών ελευθεριών (εγκατάστασης, διακίνησης και περιουσίας).

Μετά την πρώτη συνάντηση για συζήτηση της συνταγματικής πτυχής που κράτησε δυο ολόκληρες ώρες (3.11) ο Πρόεδρος Βασιλείου δήλωσε ότι ο Ντενκτάς εμμένει σε μια πολύ διαφορετική αντίληψη, όχι στην Ομοσπονδία, αλλά σε δυο ανεξάρτητα κράτη που θα έχουν μεταξύ τους κάποιο είδος συνεργασίας.

"Αυτό", είπε ο Πρόεδρος Βασιλείου, "είναι εντελώς αντίθετο με την όλη φιλοσοφία της Δέσμης Ιδεών του Γενικού Γραμματέα και των ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας, σχετικά με τη δημιουργία μιας Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης".

Σύμφωνα εξ άλλου με τον απεσταλμένο του ΡΙΚ:

"Διαπιστώθηκε και κατά τη ψεσινή λεπτομερή συζήτηση των διαφόρων πτυχών, ότι υπάρχει βασική διαφορά φιλοσοφίας. Η Τουρκοκυπριακή πλευρά στηρίζει την όλη προσέγγιση της στη φιλοσοφία των δυο κρατών, δηλαδή να υπάρχει ίση εκπροσώπηση στο Υπουργικό Συμβούλιο και απόλυτη ομοφωνία στη λήψη αποφάσεων, πράγμα που πηγάζει από τη θέση, ότι θα υπάρχουν δυο κράτη που θα ενώνονται με ένα συντονιστικό συμβούλιο, ούτε καν Κυβέρνηση.

" Αυτό είναι ένα κλασσικό παράδειγμα του χάσματος που υπάρχει μεταξύ των δυο πλευρών και στη φιλοσοφία και τη βασική προσέγγιση των διαφόρων πτυχών του συνταγματικού.

" Κατά τη διάρκεια της χθεσινής συνάντησης ο Γενικός Γραμματέας επεσήμανε αυτή τη διαφορά, ότι

δηλαδή από τις διαφωνίες που εκφράζει ο κύριος Ντενκτάς, ως προς τη Δέση Ιδεών, μπορεί να οδηγηθεί κάποιος άνετα στο συμπέρασμα ότι η βασική του φιλοσοφία δεν είναι η Ομοσπονδία, αλλά η Συνομοσπονδία".

Τα πράγματα πήγαιναν από το κακό στο χειρότερο ο δε αντιπρόσωπος του Μπούτρος Γκάλι στην Κύπρο, Οσκαρ Καμιλιόν, δήλωσε μετά τη δεύτερη συνάντηση της συζήτησης του συνταγματικού (4.11) ότι " κατά τη συνάντηση τα πράγματα ήσαν πιο δύσκολα απ' ότι την προηγούμενη μέρα".

Ο Ραούφ Ντενκτάς επέμενε να παραμένει εντελώς αρνητικός προβάλλοντας αποκλειστικά διχοτομικές θέσεις, στη δημιουργία δυο ανεξάρτητων κρατών και σε εκ περιτροπής Προεδρία, σε Συνομοσπονδία και λύση εθνικού ξεκαθαρίσματος.

Στη συνάντηση αυτή, σύμφωνα με τον Δημήτρη Αντρέου, ο Πρόεδρος Βασιλείου υπέδειξε ότι ο Ραούφ Ντενκτάς απορρίπτει τελείως τη μια κυριαρχία και την έννοια της ενότητας του Ομοσπόνδου Κράτους και ότι οι θέσεις αυτές δεν στηρίζονται σε οποιαδήποτε αρχή διεθνούς νομιμότητας ούτε σε οποιοδήποτε ψήφισμα των Ηνωμένων Εθνών."

Ακόμα κατά τον ίδιο απεσταλμένο:

"Ο Πρόεδρος Βασιλείου υπέδειξε ότι αν αυτή είναι η φιλοσοφία που διέπει τις θέσεις Ντενκτάς τότε δεν βλέπει τη σκοπιμότητα λεπτομερούς συζήτησης του συνταγματικού και πρότεινε να εξετασθεί και το εδαφικό και να κλείσει ο κύκλος των τριών βασικών πτυχών. (...) Τα Ηνωμένα Έθνη, μετά την ολοκλήρωση της συνάντησης υπέδειξαν σαφώς στο Ραούφ Ντενκτάς ότι η τοποθέτηση του στο Συνταγματικό ξεκινά από τη φιλοσοφία της ύπαρξης δυο κρατών, πράγμα που ποτέ δεν έχει γίνει αποδεκτό από το Διεθνή Οργανισμό".

Ο πρόεδρος Βασιλείου παρουσιαζόταν απαγοητευμένος από την ανταπόκριση που συναντούσε από την Τουρκοκυπριακή πλευρά καθώς έβλεπε το χρόνο να κυλά χωρίς αποτέλεσμα. Ωστόσο δεν ήταν διατεθειμένος να εγκαταλείψει τις συνομιλίες και

θα παρατραβούσε το διάλογο μέχρι το τέλος με την ελπίδα ότι θα παρενέβαιναν τα Ηνωμένα Έθνη και τα πέντε μόνιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας που παρακολουθούσαν τα τεκταινόμενα από κοντά και ενημερώνονταν συνεχώς.

Ετσι στις 5 Νοεμβρίου απαντώντας σε ερώτηση της Κυπριακής Τηλεόρασης απέκλεισε το ενδεχόμενο αποχώρησης της ελληνοκυπριακής πλευράς από τις συνομιλίες και πρόσθεσε:

" Τα πέντε μόνιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας αναγνωρίζουν και βλέπουν την αρνητική κατάσταση που δημιουργεί η στάση του Ραούφ Ντενκτάς, αλλά επιμένουν στη συνέχιση της διαδικασίας, θεωρώντας ότι υπάρχει πάντα η δυνατότητα μετατόπισης των τουρκικών θέσεων προς τη Δέσμη Ιδεών".

Σε άλλη ερώτηση γιατί διεξάγονταν οι συζητήσεις αφού ο Ραούφ Ντενκτάς δεν συζητούσε στο πλαίσιο της Δέσμης Ιδεών, ο κύριος Βασιλείου είπε ότι όταν παρουσιάζονται οι θέσεις της τουρκικής πλευράς δεν παρουσιάζονται σαν θέσεις οι οποίες βρίσκονται σε αντίθεση με τη Δέσμη Ιδεών, αλλά θέσεις τις οποίες αυτοί θεωρούν ότι βρίσκονται μέσα στο πνεύμα της Δέσμης.

Η επόμενη συνάντηση κατά την οποία θα συζητείτο το εδαφικό (5.11) ήταν πραγματικά δραματική ενώ τα όσα λέχθηκαν και συνέβησαν ήσαν ενδεικτικά των προθέσεων της τουρκοκυπριακής πλευράς και απέδειξαν ότι υπήρχε πλήρης διάσταση των απόψεων του Ντενκτάς με τη Δέσμη Ιδεών, τα ψηφίσματα και το χάρτη Γκάλι.

Ο Ντενκτάς παρουσιάστηκε να δέχεται είκοσι εννιά τοις εκατό στο εδαφικό παραμερίζοντας το χάρτη που αποτελούσε αναπόσπαστο μέρος της Δέσμης Ιδεών, ενώ απορρίπτοντας το Χάρτη και επίσημα ισχυρίστηκε ότι αποδοχή του θα σήμαινε ξεσπίτωμα **40,000** Τουρκοκυπρίων.

Για να δει μέχρι πού το παρατραβούσε ο ο Ντενκτάς ο Γκάλι τον κάλεσε επίσημα να επιστρέψει το Βαρώσι στα Ηνωμένα Έθνη πράγμα που και πάλι

απέρριψε.

Έτσι διαφάνηκε καθαρά από αυτή τη συνάντηση ότι ο Ραούφ Ντενκτάς απορρίπτοντας το Χάρτη αρνείτο την επιστροφή της Μόρφου ενώ αρνούμενος να δεχθεί την έκκληση του Γκάλι για επιστροφή των Βαρωσίων έδειχνε ότι ήθελε να κρατήσει όλες τις περιοχές που κατέλαβαν τα τουρκικά στρατεύματα και ότι μόνο σε ελάχιστες εδαφικές αναπροσαρμογές ήταν διατεθειμένος να προβεί.

Σ' αυτή τη συνάντηση ο απεσταλμένος του ΡΙΚ θα πρέπει να είχε μια πολύ αδρομερή ενημέρωση για το τι συνέβη στην αίθουσα των συνομιλιών. Ήταν πολύ χαρακτηριστικά τα όσα μετέδωσε ο Δημήτρης Αντρέου χωρίς να διαψευσθεί ούτε μια γραμμή, ούτε από τα Ηνωμένα Έθνη, ούτε από οποιαδήποτε άλλη πηγή **(6.11)**:

"Ο Γενικός Γραμματέας, κατά την έναρξη της συζήτησης για το εδαφικό στη ψεσινή συνάντηση, υπέβαλε στο Ντενκτάς το συγκεκριμένο ερώτημα αν δέχεται το χάρτη Γκάλι, επισημαίνοντας ότι η αρχή των εδαφικών αναπροσαρμογών έχει γίνει δεκτή από όλους.

"Ο Ντενκτάς απάντησε ότι δεν δέχεται το χάρτη και πρόσθεσε: "Είχα πει ότι δέχομαι εικοσι εννιά τοις εκατό, αλλά δεν είμαι έτοιμος να το συζητήσω πάνω σε χάρτες".

" Συνεχίζοντας ο Ντενκτάς ανέφερε ότι αν υποθετικά δεχτεί το χάρτη, τότε θα ξεσπιτωθούν σαράντα χιλιάδες πρόσφυγες, κατά την έκφραση του.

" Στο σημείο αυτό παρενέβη ο Πρόεδρος Βασιλείου και ρώτησε κατά πόσο αυτές οι σαράντα χιλιάδες περιλαμβάνουν και τους εποίκους, κάμνοντας αναφορά και στην έκθεση Κουκώ για τον εποικισμό των κατεχομένων.

" Ο Γενικός Γραμματέας πήρε και πάλι το λόγο και ρώτησε το Ντενκτάς αν αποδέχεται καταμέτρηση των εποίκων από ανεξάρτητη επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών.

"Ο Τουρκοκύπριος ηγέτης απάντησε αρνητικά.

"Τότε ο κύριος Γκάλι είπε απερίφραστα στο

Ντενκτάς:

"Δεν δέχεσαι το χάρτη, δεν δέχεσαι το ένα, δεν δέχεσαι το άλλο. Δέχεσαι να δώσεις πίσω το Βαρώσι στα Ηνωμένα Έθνη;

"Ο Ντενκτάς ισχυρίστηκε ότι έδωσε το Βαρώσι δυο φορές στο παρελθόν στον κύριο Κυπριανού και ότι αυτός δεν το δέχτηκε. Τώρα, πρόσθεσε, είναι μέρος των εδαφικών αναπροσαρμογών και διευθετήσεων.

" Στο σημείο αυτό, ο Γενικός Γραμματέας έβγαλε από το συρτάρι του το ψήφισμα 550 του Συμβουλίου Ασφαλείας και το ενεχείρησε στο Ντενκτάς, υποδεικνύοντας του ότι το θέμα των Βαρωσίων είναι θέμα συγκεκριμένο και ξεχωριστό και ότι το ψήφισμα 550 διαλαμβάνει παράδοση της κατεχόμενης πόλης στα Ηνωμένα Έθνη.

" Στη συνέχεια ο Γκάλι, απευθυνόμενος στο Ντενκτάς του είπε: "Δεν δέχεσαι επιστροφή των προσφύγων, στο συνταγματικό επιμένεις σε δυο ανεξάρτητα κράτη και σε ξεχωριστή κυριαρχία, σε αντίθεση με τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών. Στο εδαφικό ούτε χάρτη δέχεσαι, ούτε επιστροφή των Βαρωσίων. Είσαι σε πλήρη αντίθεση με όλα τα ψηφίσματα και με ολη την Κοινωνία των Εθνών και με το Συμβούλιο Ασφαλείας.

" Ο Γενικός Γραμματέας τόνισε ότι είναι υποχρεωμένος να αναφέρει όλ' αυτά στο Συμβούλιο Ασφαλείας τη Δευτέρα.

" Τέλος ο Μπούτρος Γκάλι είπε στο Ντενκτάς ότι χάθηκε πολύτιμος χρόνος τόσο σ' αυτό το γύρο των συνομιλιών όσο και στους προηγούμενους".

Μετά από τη συνάντηση αυτή οι συνομιλίες είχαν ουσιαστικά καταρρεύσει.

Ακόμη και οι επίσημοι των Ηνωμένων Εθνών δεν απέκρυβαν και δημόσια τη δυσφορία τους.

Αξιωματούχος των Ηνωμένων Εθνών δήλωσε μετά τη συνάντηση ότι ουσιαστικά οι συνομιλίες έχουν καταρρεύσει και ότι τα πράγματα είναι πραγματικά πολύ δύσκολα.

Τα πιο πάνω αποτελούσαν δημοσιογραφικές

πληροφορίες για την πορεία των συνομιλιών. Τι όμως έγινε μέσα στην αίθουσα των συνομιλιών με τους δυο συνομιλητές και το Μπούτρος Γκάλι και τους άλλους αξιωματούχους των Ηνωμένων Εθνών;

Ο Πρόεδρος Βασιλείου, παρά την ύπαρξη δέσμευσης να μη αποκαλύπτονται επίσημα πληροφορίες γύρω από τις συνομιλίες, άφησε κατά μέρος τις απαγορεύσεις και σε μια δημόσια ομιλία του στο ξενοδοχείο "Κρύσταλ Πάλας" της Νέας Υόρκης, που οργάνωσε η Κυπριακή Ομογένεια, έδωσε ακροθιγώς μια εικόνα της κατάστασης που ήταν όμως αρκετή να στείλει τα μηνύματα στους αναλυτές και όσους παρακολουθούσαν από κοντά τα τεκταινόμενα.

Επίσης αναφέρθηκε στο τι ανέμενε από τα Ηνωμένα Έθνη λέγοντας (ανταπόκριση ΚΥΠΕ 6.11):

"Κατά τη διάρκεια των συνομιλιών η ελληνοκυπριακή πλευρά υπέβαλε ότι στην Κύπρο οι έποικοι δεν έχουν θέση και τονίσαμε αυτό επανειλημμένα διότι αποτελεί κίνδυνο για τη νήσο η αλλοίωση του δημογραφικού χαρακτήρα.

"Ο κ. Ντενκτάς δεν αποδέχεται το διαίωμα επιστροφής και ιδιοκτησίας ούτε και για τους Τουρκοκύπριους και επιδίωξη του είναι η δημιουργία δυο κρατών".

Είπε επίσης ότι βασικός στόχος της Αγκυρας και του Ντενκτάς "είναι να διαφυλάξουν τη σημερινή κατοχή" και "να βγουν από τα στενά πλαίσια που τους καθορίζει η Δέσμη Ιδεών και ο χάρτης".

Ο Πρόεδρος Βασιλείου επανέλαβε ότι η Ελληνοκυπριακή πλευρά δεν αποδέχεται λύση που δεν εξασφαλίζει το ένα κράτος, τη μια κυριαρχία και διεθνή προωπικότητα και τόνισε ότι "συμβιβασμούς μπορεί να κάνει ένας σε διάφορα θέματα, αλλά σε θέματα που έχουν σχέση με την ουσία, συμβιβασμούς δεν σηκώνει".

Αναφερόμενος στο τι αναμένει από το Συμβούλιο Ασφαλείας ο Πρόεδρος Βασιλείου είπε ότι "το καθήκον θα είναι πλέον στο Γενικό Γραμματέα να υποβάλει την έκθεση του στο Συμβούλιο Ασφαλείας" αν η τουρκική πλευρά διατηρήσει την αρνητικότητα που

χαρακτηρίζει τις θέσεις της και πρόσθεσε ότι το Συμβούλιο πρέπει να αναλάβει τις ευθύνες του για την εφαρμογή του ψηφίσματος 774.

Ο Πρόεδρος Βασιλείου είχε πολύ καλά λόγια για το Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, ο οποίος, όπως είπε, κατέβαλλε "υπεράνθρωπη" προσπάθεια, παρά τα πολλά άλλα προβλήματα που απασχολούσαν τα Ηνωμένα Έθνη.

Το ότι ο Μπούτρος Γκάλι κατέβαλλε μεγάλες προσπάθειες και μάλιστα με ένα διαφορετικό και αποφασιστικό τρόπο, το σημείωσαν αργότερα και οι τρεις Κύπριοι απεσταλμένοι των Κυπριακών εφημερίδων και άλλων μέσων μαζικής επικοινωνίας (Σταύρος Αγγελίδης του "Φιλελεύθερου", Αντρέας Χατζήκυριακος του ΚΥΠΕ και Δημήτρης Αντρέου του ΡΙΚ) σε τηλεοπτική συζήτηση τους μετά το τέλος του τρίτου γύρου.

Όλοι τόνισαν ιδιαίτερα τις θέσεις που είχε εκφράσει ο Μπούτρος Γκάλι από την αρχή της ανάληψης της ηγεσίας των Ηνωμένων Εθνών, που είχε αναφέρει ότι θα εργαζόταν για τέσσερα χρόνια με βάση τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών και δεν τον ενδιέφερε η επανεκλογή του, ανεξάρτητα αν θα ερχόταν με αυτό τον τρόπο και σε σύγκρουση ακόμα με τις μεγάλες δυνάμεις στην προσπάθεια προώθησης των βασικών αρχών των Ηνωμένων Εθνών και όχι των συμφερόντων των διαφόρων χωρών.

Ήταν φανερό ότι οι συνομιλίες είχαν καταρρεύσει και εκείνο που αναμενόταν ήταν ο Μπούτρος Γκάλι να πει την αλήθεια για τις συνομιλίες ώστε να γνωρίζει και η διεθνής κοινότητα το τι συνέβη όλες αυτές τις μέρες στο τραπέζι των συνομιλιών.

Ωστόσο οι διάφορες χώρες και ιδιαίτερα οι Αγγλοαμερικανοί δεν ήθελαν με κανένα τρόπο να λεχθούν μερικές αλήθειες και σ' αυτό το κρίσιμο σημείο παρενέβησαν για να επιτύχουν παράταση της διαδικασίας ή ένα νέο γύρο με την ελπίδα ή τον ισχυρισμό ότι ο Ντενκτάς δεν είπε τον τελευταίο λόγο και ότι πρέπει να του δοθεί ακόμα μια ευκαιρία.

Η θέση αυτή οφειλόταν στο γεγονός ότι δεν ήταν

διατεθειμένοι να πάρουν μέτρα εναντίον της τουρκικής πλευράς και ιδιαίτερα εναντίον της Τουρκίας, λόγω της στρατηγικής της θέσης και των συμμαχιών που διατηρούσαν μαζί της και που της έδιναν αυξημένη σημασία ιδιαίτερα με την κατάρρευση του ψυχρού πολέμου και της προώθησης της στις μουσουλμανικές χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης αλλά και της γειτνίασης της με το Ιράκ.

Ο Σταύρος Αγγελίδης μετέδιδε σχετικά στο "Φιλελεύθερο" στις 6 Νοεμβρίου:

"Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών αναμένεται να ανακοινώσει σήμερα κατά πόσο θα συνεχίσει ή θα διακόψει τη διαδικασία των συνομιλιών για το Κυπριακό. Όπως με πληροφόρησε αξιωματούχος του Διεθνούς Οργανισμού, ο Μπούτρος Γκάλι θα συναντηθεί σήμερα με τους αντιπροσώπους των πέντε μονίμων μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας, τους οποίους θα ενημερώσει για τη μέχρι ψες πορεία των συνομιλιών, που αναμενόταν να ολοκληρωθεί με τη συζήτηση της εδαφικής πτυχής, και, αφού ακούσει τις απόψεις τους, θα αποφασίσει τι θα πράξει.

"Πληροφορίες μου από τα Ηνωμένα Έθνη λέγουν ότι ο κ. Γκάλι θα ζητήσει ανοικτά από τα πέντε μόνιμα μέλη να του πουν καθαρά αν είναι έτοιμα να πάρουν μέτρα για την υλοποίηση των αποφάσεων του ΟΗΕ και ιδιαίτερα αν είναι έτοιμα να κινηθούν μέσα στα πλαίσια του ψηφίσματος 774. Ανάλογα με την απάντηση τους θα κρίνει αν θα προτείνει υπαλλακτικές διαδικασίες για την επίλυση του Κυπριακού.

"Θα πρέπει, πάντως, να αναφέρουμε ότι μέχρι προχθές τουλάχιστον οι διπλωμάτες των Ηνωμένων Πολιτειών (υποστηρίζουν ότι ο Ραούφ Ντενκτάς δεν είπε) την τελευταία λέξη, ότι είναι δυνατόν να υπάρξει διαφοροποίηση της θέσης του και ότι πρέπει να εξευρεθεί φόρμουλα που θα παραπέμπει σε νέο γύρο συνομιλιών. Στις επαφές τους με παράγοντες και δημοσιογράφους εδώ στη Νέα Υόρκη, οι διπλωμάτες αυτοί έδιναν την εντύπωση ότι δεν επιθυμούσαν να υπάρξει καταδίκη του κ. Ντενκτάς και πολύ λιγότερο να ληφθούν μέτρα για εφαρμογή των αποφάσεων του ΟΗΕ.

"Διπλωματική πηγή στα Ηνωμένα Έθνη μου έλεγε συναφώς ότι οι χώρες αυτές δεν επιθυμούν αυξημένη εμπλοκή του Συμβουλίου Ασφαλείας στο Κυπριακό, είτε γιατί το Συμβούλιο είναι σήμερα υποχρεωμένο να αντιμετωπίσει άλλα πολύ πιο σοβαρά διεθνή προβλήματα είτε διότι αισθάνονται την αδυναμία του Συμβουλίου να υλοποιήσει τις αποφάσεις του.

"Κατά πόσο η θέση τους θα διαφοροποιηθεί θα φανεί σήμερα μετά τη συνάντηση των πέντε μονίμων μελών με το Γενικό Γραμματέα. Ήδη χθες οι κ.κ. Καμιλιόν και Φεϋσσέλ, προέβησαν σε προκαταρκτική ενημέρωση των παρατηρητών των μεγάλων δυνάμεων που παρακολουθούν την πορεία των συνομιλιών. Μεταξύ αυτών είναι οι αμερικανοί Μαρέσκα και Λαμπ, ο βρετανός Ντέην, ο γάλλος Κουτυριέ και οι ρώσοι Ντομπροσέρτοφ και Ζένκοφ.

"Σύμφωνα με πηγές της Γενικής Γραμματείας οι δυο αξιωματούχοι του Διεθνούς Οργανισμού δήλωσαν ότι η προψεσινή συνάντηση των συνομιλιών διέλυσε κάθε αμφιβολία ως προς τις τουρκικές θέσεις και έθεσε το ερώτημα κατά πόσον η διαδικασία πρέπει να συνεχιστεί. Υπήρξαν μάλιστα πληροφορίες ότι " η ενημέρωση υπήρξε ωμή " και κατέδειξε ότι ο κ. Ντενκτάς υπαναχώρησε ακόμα και από όσα δέχτηκε τον περασμένο Αύγουστο και ότι επιδιώκει καθαρά τη διχοτόμηση της Κύπρου.

"Οι κ.κ. Καμιλιόν και Φεϋσσέλ είπαν ότι η διερεύνηση και καταγραφή των θέσεων των δυο πλευρών θα συμπληρωνόταν ψες με τη συζήτηση του εδαφικού. Και αν πρόσθεσαν, ο κ. Ντενκτάς δεν είναι έτοιμος να δεχθεί τον χάρτη Γκάλι, τότε ο Γενικός Γραμματέας θα αποφασίσει αν θα συνεχίσει τις συνομιλίες.

"Από την πλευρά του ο Πρόεδρος Βασιλείου κατέστησε σαφές κατά την προψεσινή συνεδρία ότι "με τη συζήτηση της εδαφικής πτυχής οι συνομιλίες θα πρέπει να τερματιστούν αφού η φιλοσοφία των τουρκικών προτάσεων στηρίζεται στη δημιουργία δυο κρατών. Εμείς είπε ο Πρόεδρος Βασιλείου αποδεχθήκαμε πρόσκληση να έρθουμε εδώ για να συνομιλήσουμε με στόχο την εξεύρση λύσης στα

πλαίσια της Δέσμης Ιδεών του Γενικού Γραμματέα. Ο κ. Ντενκτάς όμως δεν δέχεται αυτή τη βάση των συνομιλιών. Συνεπώς περαιτέρω διαπραγμάτευση καθίσταται περιττή."

Ήταν φανερό πλέον ότι οι συνομιλίες κατέρρεαν και στην επόμενη συνάντηση **(6 11)** ο Μπούτρος Γκάλι για να έχει μια πλήρη εικόνα κάλεσε τις δυο πλευρές να τοποθετηθούν, έστω και βιαστικά πάνω στα υπόλοιπα θέματα που είχαν απομείνει όπως είναι τα ανθρώπινα δικαιώματα, η ασφάλεια, οι μεταβατικές διατάξεις και οι οικονομικές πιυχές".

Μετά τη συνάντηση αυτή θα μεσολαβούσε το Σαβατοκυριακό και ο Μπούτρος Γκάλι θα έδινε την ευκαιρία στο παρασκήνιο να εργασθεί, ενώ παράλληλα, όπως πληροφόρησε τους δυο συνομιλητές, θα τους παρέδιδε συγκριτική περίληψη των θέσεων τους πάνω σε όλα τα θέματα που είχαν συζητηθεί σε αντιδιαστολή με τις δικές του Ιδέες.

Στόχος του Μπούτρος Γκάλι ήταν να έχει τα σχόλια των δυο συνομιλητών ώστε να γνωρίζει κατά πόσο αποδόθηκαν πιστά οι θέσεις τους προκειμένου να ετοιμάσει την έκθεση του του Συμβουλίου Ασφαλείας.

Ο Πρόεδρος Βασιλείου με δήλωση του μετά τη συνάντηση ανέφερε ότι ο Ραούφ Ντενκτάς επεδίωξε να περιορίσει τα ανθρώπινα δικαιώματα και να επαναφέρει το δικαίωμα μονομερούς επέμβασης.

Επίσης είπε ότι ζήτησε μεταβατική Κυβέρνηση απορρίπτοντας τις μεταβατικές διατάξεις.

Ο Πρόεδρος Βασιλείου ανέφερε ότι οι θέσεις του Ραούφ Ντενκτάς για τα ανθρώπινα δικαιώματα στηρίζονταν στη θέση για δημιουργία δυο κρατών, με συνέπεια ο Κύπριος πολίτης να έχει λιγότερα δικαιώματα στον τόπο του από ένα ξένο και υπέδειξε ότι η θέση για μονομερές δικαίωμα επέμβασης είναι εκτός της Δέσμης Ιδεών τονίζοντας ότι η ελληνική κυπριακή πλευρά δεν είναι δυνατό να αποδεχθεί ποτέ την επαναφορά του.

" Κατά τη συζήτηση", είπε ο Γιώργος Βασιλείου", τόνισα την ανάγκη για ύπαρξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα και ζήτησα να ληφθεί η απόφαση

ταυτόχρονα με τη λύση του Κυπριακού".

Συνοψίζοντας το αποτέλεσμα των συνομιλιών ο Πρόεδρος Βασιλείου είπε: " Δεν σημειώθηκε πρόοδος, γιατί ο τουρκοκύπριος ηγέτης δεν αποδέχθηκε τη Δέσμη Ιδεών Γκάλι".

Από δικής του πλευράς ο Ραούφ Ντενκτάς δήλωσε μετά τη συνάντηση ότι είναι σαφές πως υπάρχουν τρεις θέσεις και πρόσθεσε ότι η παρούσα κατάσταση πραγμάτων δεν οδηγεί σε λύση.

Ο Ντενκτάς διατύπωσε τη θέση ότι εκεί που βρίσκονται οι θέσεις των δυο πλευρών δεν είναι δυνατό να τις φέρει πιο κοντά η θέση των Ηνωμένων Εθνών και πρόσθεσε ότι πρέπει να μελετηθούν οι τρεις θέσεις και να γίνει μια περαιτέρω πραγματική, κατά την έκφραση του, προσπάθεια, σε ευθετότερο χρόνο.

Όπως αναμενόταν το παρασκήνιο οργίασε όλο το Σαββατοκυριακό ενώ τη Δευτέρα η Κυπριακή Κυβέρνηση με δηλώσεις του Κυβερνητικού εκπροσώπου διακήρυσσε ότι δεν υπήρχε θέμα να δεχθεί παράταση του διαλόγου, χάριν της παράτασης, εκτός αν ο Ντενκτάς, έστω και την τελευταία στιγμή, αποδεχόταν συμμόρφωση με τις Ιδέες Γκάλι.

Αλλως, πρόσθεσε ο εκπρόσωπος, θα έπρεπε ο Γενικός Γραμματέας να προχωρήσει στην υποβολή της έκθεσης του και σε επίρριψη ευθυνών στην πλευρά που τηρούσε αρνητική στάση.

Ο Κυβερνητικός εκπρόσωπος Ακης Φάντης που συνόδευε τον Πρόεδρο Βασιλείου στις συνομιλίες της Νέας Υόρκης κληθείς να σχολιάσει τις πληροφορίες ότι οι δυτικοί διπλωμάτες κατέβαλλαν προσπάθειες για συνέχιση του διαλόγου με την ελπίδα διαφοροποίησης της θέσης του Ραούφ Ντενκτάς, με στόχο την καθυστέρηση της έκθεσης Γκάλι και τη μη επίρριψη ευθυνών στην τουρκική πλευρά δήλωσε:

" Πιστεύω ότι η Ελληνική Κυπριακή πλευρά, αλλά ούτε και τα Ηνωμένα Έθνη και σε προέκταση τα πέντε μόνιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας, που παρακολουθούν στενά και άγρυπνα τον κύκλο αυτό των συνομιλιών, θα ήταν ποτέ έτοιμοι να δεχθούν

φραστικές ή τέτοιας μορφής "διαφοροποιήσεις" εκ μέρους του Ντενκτάς, οι οποίες θα είχαν ως στόχο τη διαιώνιση ενός άγονου διαλόγου ή ενός διαλόγου που η μια πλευρά, η ελληνική κυπριακή θα τον διεξάγει στο πλαίσιο της Δέσμης Ιδεών, και η άλλη πλευρά, η τουρκοκυπριακή, αποδεδειγμένα θα τον διεξάγει εκτός της Δέσμης Ιδεών.

Κατά συνέπεια, αν ο Ραούφ Ντενκτάς παρουσιασθεί κατά τη σημερινή συνάντηση "διαφοροποιημένος" με στόχο να εξασφαλίσει ατέρμονα συνέχιση των συνομιλιών και να αποτρέψει την πορεία για υποβολή έκθεσης του Γενικού Γραμματέα προς το Συμβούλιο Ασφαλείας, αυτό θα είναι κάτι που όχι μόνο η ελληνική Κυπριακή πλευρά θα πρέπει να απορρίψει, αλλά και τα ίδια τα Ηνωμένα Έθνη. Και βεβαίως το Συμβούλιο Ασφαλείας θα επισημάνει και να ενεργήσει ανάλογα."

Από δικής του πλευράς ο Ραούφ Ντενκτάς προσπάθησε να αποφύγει το χειρότερο και με δηλώσεις του διατύπωσε έμμεσα την απειλή ότι δεν θα συνέχιζε το διάλογο με τον Πρόεδρο Βασιλείου λέγοντας ότι έχασε κάθε ελπίδα για συνεργασία μαζί του.

Παράλληλα, ο Ντενκτάς απείλησε ότι η διαδικασία των συνομιλιών θα τερματιζόταν αν το Συμβούλιο Ασφαλείας υιοθετούσε ψήφισμα με το οποίο θα κατηγορούσε ή θα επέρριπτε ευθύνες στην τουρκοκυπριακή πλευρά.

Ο κ. Ντενκτάς είπε επίσης ότι το Συμβούλιο Ασφαλείας θα κατανοούσε από την εμπειρία των συνομιλιών, ότι δεν είναι δυνατό να φέρει μαζί τους δυο λαούς, κατά την έκφραση του, δια της βίας.

Ο Μπούτρος Γκάλι όμως, προχώρησε στις αποφάσεις του και αφού ενημέρωσε τα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας για την κατάσταση στην οποία είχαν περιέλθει οι συνομιλίες κάλεσε τους δυο συνομιλητές στο γραφείο του σε μια τελευταία προσπάθεια να κωδικοποιήσει τις θέσεις τους.

Το παρασκήνιο των επαφών του Μπούτρος Γκάλι μετέδωσε ο Δημήτρης Αντρέου από την Έδρα των Ηνωμένων Εθνών:

" Ο κύριος Γκάλι πέρασε τελικά τις δικές του θέσεις κατά την ενημέρωση που έκαμε στους αντιπροσώπους των πέντε μονίμων μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας, πριν από τη ψεσινή συνάντηση του με τους κυρίους Βασιλείου και Ντενκτάς.

" Ενώ υπήρξαν έντονες πιέσεις από πλευράς Αμερικανών και Αγγλων για συνέχιση των συνομιλιών και αυτή την εβδομάδα, ο Γενικός Γραμματέας έκρινε ότι ο γύρος αυτός συμπληρώθηκε και ότι πρέπει να προχωρήσει στην ετοιμασία της έκθεσης του προς το Συμβούλιο Ασφαλείας.

"Στη θέση αυτή όπως εγνώσθη, ο Μπούτρος Γκάλι είχε τη σθεναρή υποστήριξη του Γάλλου αντιπροσώπου, καθώς και των υπολοίπων μονίμων μελών.

"Σύμφωνα με πληροφορίες από πηγή των Ηνωμένων Εθνών, αφού εκφράστηκαν διάφορες απόψεις και συζητήθηκαν αρκετές δυνατότητες, τα μόνιμα μέλη κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι αυτός ο γύρος των συνομιλιών πρέπει να κλείσει.

"Κατά την ίδια πηγή ο Γενικός Γραμματέας στην ενημέρωση των πέντε μονίμων μελών τόνισε ιδιαίτερα ότι ο Ντενκτάς όχι μόνο δεν αποδέχεται τη Δέσμη Ιδέων και το χάρτη Γκάλι, αλλά όταν ακόμη δηλώνει ότι αποδέχεται ορισμένα πράγματα, κατά τη συζήτηση που ακολουθεί αποδεικνύεται ότι δεν αποδέχεται απολύτως τίποτε.

"Τόνισε επίσης ότι πρέπει να υπάρξει σαφής απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας που να μη επιδέχεται παρερμηνείες και να μη αφήνει κενά σ' ότι αφορά τη στάση της τουρκικής πλευράς.

"Οι πέντε αντιπρόσωποι συσκέφθηκαν στη συνέχεια μόνοι τους, και συμφώνησαν ότι εφόσον ο Ντενκτάς εμμένει στις θέσεις του, πρέπει να υπάρξει σαφής και ισχυρή απόφαση από το Συμβούλιο Ασφαλείας, όπως είχε προτείνει ο κύριος Γκάλι.

"Αποφάσισαν επίσης ότι ο νέος γύρος των συνομιλιών πρέπει να γίνει υπό το φως των προνοιών του νέου ψηφίσματος που θα εγκριθεί στο μεταξύ και του εγγράφου των Ηνωμένων Εθνών".

Η απόφαση για τερματισμό του τρίτου γύρου των συνομιλιών και η σύγκληση νέου αποτελούσε ένα συμβιβασμό μεταξύ του Γενικού Γραμματέα και των πέντε Μονίμων μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας.

Ο Γκάλι ήθελε διακοπή των συνομιλιών και αναφορά στο Συμβούλιο Ασφαλείας για τα περαιτέρω ενώ οι πέντε ήθελαν παράταση, με την ελπίδα, όπως αναφέρθηκε, να δοθεί ακόμα μια ευκαιρία στο Ραούφ Ντενκτάς να πει την τελευταία του λέξη.

Ετσι βρέθηκε ο συμβιβασμός του τερματισμού των συνομιλιών και η εξαγγελία ενός νέου γύρου ώστε να φαίνεται ότι οι συνομιλίες δεν είχαν καταρρεύσει και ότι θα συνεχίζονταν.

Ο Μάρτης που είχε καθορισθεί θα ήταν μετά από δυο σημαντικά γεγονότα και πάλι: Την ανάληψη των καθηκόντων του νέου Αμερικανού Προέδρου Μπιλ Κλίντον και την εκλογή ενός νέου Προέδρου στην Κύπρο στις εκλογές του Φεβρουαρίου.

Επίσημα τον τερματισμό του νέου κύκλου των συνομιλιών ανακοίνωσε ο Μούτρος Γκάλι σε χωριστές συναντήσεις που είχε με τον Πρόεδρο Βασιλείου και το Ραούφ Ντενκτάς στις **11.30** το βράδυ της **11ης** Νοεμβρίου.

Οι δυο συνομιλητές είχαν ήδη πάρει από την προηγούμενη **(10.11)** δυο έγγραφα από το Μπούτρος Γκάλι που περιείχαν κωδικοποιημένες τις θέσεις που είχαν διατυπώσει στις συνομιλίες και τις αντίστοιχες των Ηνωμένων Εθνών και τους είχε καλέσει να εκφράσουν τις παρατηρήσεις τους, ώστε να είναι σίγουρος ότι αυτά που είχε καταγράψει ήταν σωστά.

Ετσι ο Πρόεδρος Βασιλείου είχε πάρει κωδικοποιημένες τις θέσεις που είχε ο ίδιος εκφράσει και τις θέσεις των Ηνωμένων Εθνών. Το ίδιο έκανε ο Μπούτρος Γκάλι και με το Ραούφ Ντενκτάς.

Όταν σιγουρεύτηκε ότι αυτά που είχε καταγράψει ήταν σωστά τα τοποθέτησε σε ένα έγγραφο στο οποίο υπήρχαν τρεις στήλες και στο οποίο υπήρχαν οι αντίστοιχες θέσεις της Τουρκοκυπριακής πλευράς, της Ελληνοκυπριακής και των Ηνωμένων

Εθνών.

Έτσι με μια ματιά μπορούσε ένας να κρίνει αμέσως ποιος ήταν εντός και ποιος εκτός της Δέσμης Ιδεών του Γενικού Γραμματέα.

Στον πρόλογο του εγγράφου αναφερόταν ότι η Ελληνοκυπριακή πλευρά αποδέχεται τη Δέσμη Ιδεών και το χάρτη ως βάση για επίτευξη συνολικής λύσης ενώ η Τουρκοκυπριακή αποδέχεται τις ενενήντα μια από τις εκατόν παραγράφους της Δέσμης Ιδεών.

Περαιτέρω αναφέρεται ότι η διαφωνία της προς τις εννιά υπόλοιπες παραγράφους πηγάζει από τις θέσεις της τουρκοκυπριακής πλευράς σε οκτώ θέματα.

Αυτά αφορούν την εναλλαγή στην Προεδρία και στα Υπουργεία, την αριθμητική σύνθεση του Υπουργικού Συμβουλίου και την αρχή της ομοφωνίας, τις μεταβατικές διατάξεις, ιδιαίτερα την αρχή για σχηματισμό Μεταβατικής Κυβέρνησης, την εξάλειψη της οικονομικής ανισότητας, τη συμμετοχή της ομοσπονδίας σε διεθνείς οργανισμούς στους οποίους δεν είναι μέλη τόσο η Τουρκία όσο και η Ελλάδα, τη θέση ότι η κυριαρχία των ομόσπονδων κρατών δεν θα περιορίζεται από την κυριαρχία της Ομοσπονδίας, το θέμα των προσφύγων και τις εδαφικές αναπροσαρμογές.

Στη στήλη για τη θέση των Ηνωμένων Εθνών αναφέρεται ότι το Συμβούλιο Ασφαλείας έχει υιοθετήσει τη δέσμη Ιδεών και το χάρτη ως βάση για επίτευξη συνολικού πλαισίου συμφωνίας.

Τον τερματισμό του τρίτου γύρου των συνομιλιών ανακοίνωσε εκπρόσωπος του Γενικού Γραμματέα με την πιο κάτω δήλωση:

" Οι συνομιλίες που άρχισαν στις **18 Ιουνίου, 1992** με πρωτοβουλία του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών με τους ηγέτες των δυο κοινοτήτων της Κύπρου, για να ολοκληρώσουν τη Δέσμη Ιδεών για ένα συνολικό πλαίσιο συμφωνίας και που πρόσφατα επαναλήφθηκαν στην έδρα των Ηνωμένων Εθνών στις **28 Οκτωβρίου**, διακόπηκαν σήμερα στις **11 Νοεμβρίου 1992**.

"Από τις **18 Ιουνίου** ο Γενικός Γραμματέας και οι Εκπρόσωποι του είχαν συνολικά **59** συναντήσεις με τους δυο ηγέτες στην έδρα των Ηνωμένων Εθνών.

"Οι πιο πρόσφατες συναντήσεις επικεντρώθηκαν κυρίως στα θέματα των εκτοπισμένων, τις συνταγματικές πτυχές της Ομοσπονδίας και τις εδαφικές αναπροσαρμογές.

"Συμφωνήθηκε από τις δυο πλευρές ότι η διαδικασία που σκοπό έχει την ολοκλήρωση της εργασίας στη Δέσμη Ιδεών θα συνεχισθεί στις αρχές Μαρτίου, **1993**, λαμβάνοντας υπόψη το ψήφισμα που θα υιοθετηθεί από το Συμβούλιο Ασφαλείας.

"Σύμφωνα με το ψήφισμα **774 (1992)** του Συμβουλίου Ασφαλείας, ο Γενικός Γραμματέας, θα ενημερώσει σύντομα το Συμβούλιο για τις τελευταίες συζητήσεις".

Q55

13.11.1974: Ο ΕΛΛΗΝΑΣ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΕΙ ΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΟΤΙ ΔΕΝ ΤΗΡΗΣΕ ΤΙΣ ΥΠΟΣΔΧΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΝΩ Ο ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΚΑΙ ΡΑΟΥΦ ΝΤΕΝΚΤΑΣ ΕΠΙΡΡΙΤΠΟΥΝ Ο ΕΝΑΣ ΣΤΟΝ ΑΛΛΟ ΤΗΝ ΕΥΘΥΝΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΓΥΡΟΥ ΤΩΝ ΣΥΝΟΜΙΛΙΩΝ ΣΤΗ ΝΕΑ Υ ΟΡΚΗ

Μετά τη συνάντηση της εντεκάτης Νοεμβρίου στη Νέα Υόρκη, στην οποία ανακοινώθηκε ουσιαστικά η κατάρρευση των συνομιλιών στη Νέα Υόρκη μεταξύ του Προέδρου Βασιλείου και του Ραούφ Ντενκτάς οι δυο ηγέτες προέβησαν σε δηλώσεις ενώ αργότερα έδωσαν και δημοσιογραφικές διασκέψεις.

Ο Πρόεδρος Βασιλείου δήλωσε στους δημοσιογράφους μετά που πήρε το τελικό έγγραφο του Μπούτρος Γκάλι ότι αν και δεν προέκυψε λύση, η δουλειά που έγινε ήταν πολύ σημαντική.

" Θέλουμε να εκφράσουμε την ελπίδα" είπε ο Πρόεδρος Βασιλείου, " ότι μετά την έκθεση του Γενικού Γραμματέα και τη σχετική απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας, θα δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις, ώστε ο ερχόμενος γύρος του Μαρτίου να δώσει επιτέλους το πολυπόθητο αποτέλεσμα.

Ο Βασιλείου πρόσθεσε ότι το έγγραφο που ο Γενικός Γραμματέας έδωσε στις δυο πλευρές δείχνει ξεκάθαρα ότι βασικά οι τουρκικές θέσεις είναι εκτός της Δέσμης Ιδεών και εκτός των θέσεων των Ηνωμένων Εθνών.

Είπε επίσης ότι δεν μπαίνει πλέον θέμα σύγκρισης μεταξύ των θέσων της μιας και της άλλης πλευράς, αλλά σύγκρισης με τις αντικειμενικές θέσεις των Ηνωμένων Εθνών, όπως αυτές εκφράζονται από τα ψηφίσματα και τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης και του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών.

Ο Ραούφ Ντενκτάς φανερά εκνευρισμένος γιατί ήλπιζε ότι στο έγγραφο δεν θα υπήρχαν και οι θέσεις των Ηνωμένων Εθνών, παρά μόνο οι δικές του και της Ελληνοκυπριακής πλευράς, είπε ότι ανέφερε στο Γενικό Γραμματέα ότι η τουρκοκυπριακή πλευρά είναι έτοιμη να συνεχίσει να συνεργάζεται μαζί του και ότι θα πράξει το ίδιο και τον ερχόμενο Μάρτιο.

Υποστήριξε επίσης ότι στο έγγραφο που έδωσε ο Γενικός Γραμματέας τα Ηνωμένα Έθνη δεν έχουν θέσεις και ότι πρόκειται για άτυπο έγγραφο.

Ο Ραούφ Ντενκτάς είπε ότι αποδέχθηκε το ενενήντα τοις εκατό της Δέσμης Ιδεών, ενώ απαντώντας σε ερώτηση γιατί δεν αποδέχθηκε και το εκατό τοις εκατό απάντησε: " Επειδή είναι απαράδεκτο".

Σε ερώτηση αν υπάρχουν προοπτικές για τον ερχόμενο Μάρτιο ο Ραούφ Ντενκτάς απάντησε ότι ο Πρόεδρος Βασιλείου αυτή τη φορά, ήταν συνεργάσιμος και επέδειξε κατανόηση.

Ο Γενικός Γραμματέας, πρόσθεσε, κατάφερε να μας φέρει μαζί, να μιλούμε με φιλικό τρόπο και είπαμε τα προβλήματα μας εποικοδομητικά.

Αργότερα οι δυο άνδρες έδωσαν δημοσιογραφική διάσκεψη στη Νέα Υόρκη.

Ο Πρόεδρος Βασιλείου ανέφερε ότι ο γύρος των συνομιλιών για το Κυπριακό που μόλις είχε ολοκληρωθεί, υπήρξε χρήσιμος παρά το γεγονός ότι δεν οδήγησε σε λύση.

Πρόσθεσε ότι δεν κατέστη δυνατό να επιτευχθεί λύση, λόγω του ότι οι θέσεις που πήρε ο Ντενκτάς ήταν έξω από τις βασικές αρχές της Δέσμης Ιδεών.

Επεξηγώντας τους λόγους για τους οποίους θεωρούσε χρήσιμο τον τελευταίο γύρο των συνομιλιών

ο Γιώργος Βασιλείου είπε ότι ο γύρος αυτός βοήθησε στο να διευκρινιστούν πέρα από κάθε αμφιβολία οι θέσεις των δυο πλευρών.

"Επίσης", πρόσθεσε, "μας βοήθησε να εξηγήσουμε ότι είμαστε έτοιμοι να εργαστούμε για λύση του Κυπριακού βασισμένη στη Δέσμη Ιδεών."

Ο Γιώργος Βασιλείου εξέφρασε την ελπίδα ότι το αναμενόμενο ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας θα δημιουργήσει τις συνθήκες για επιτυχή συνέχιση των συνομιλιών το Μάρτιο καθώς και την πεποίθηση ότι ως αποτέλεσμα της εργασίας που έγινε κατά τις τελευταίες δυο εβδομάδες, ο επόμενος γύρος των συνομιλιών θα καταστεί δυνατό να προχωρήσει με πιο παραγωγικό τρόπο.

Ταυτόχρονα εξέφρασε την ελπίδα ότι μέχρι τότε η τουρκική πλευρά θα είναι έτοιμη να αποδεχθεί τη Δέσμη Ιδεών και το χάρτη Γκάλι.

Σε ερώτηση σχετικά με δήλωση του Ραούφ Ντενκτάς ότι δεν θα αποδεχθεί συζήτηση με βάση το χάρτη Γκάλι, ο Πρόεδρος Βασιλείου απάντησε ότι δεν αποτελεί παράδοση για τα Ηνωμένα Έθνη και ιδιαίτερα για το Συμβούλιο Ασφαλείας να επιτρέπουν στα διάφορα μέρη να θέτουν όρους.

Σε παρατήρηση ότι ο Ντενκτάς ομιλεί για προσφυγοποίηση Τουρκοκυπρίων, ο Πρόεδρος Βασιλείου διέψευσε τους αριθμούς που προβάλλονται και υπενθύμισε ότι οι πραγματικοί πρόσφυγες είναι οι Έλληνες της Κύπρου.

Υπενθύμισε επίσης την εισήγηση του Γενικού Γραμματέα, την οποία απέρριψε ο Ντενκτάς, για αποστολή ανεξάρτητης επιτροπής στην κατεχόμενη Κύπρο για να καταμετρήσει πόσοι είναι οι τουρκοκύπριοι και πόσοι οι έποικοι.

Σε άλλη ερώτηση για το θέμα των αγνοουμένων ο Πρόεδρος Βασιλείου είπε ότι το θέμα συζητήθηκε στη διάρκεια των συνομιλιών και στις κατ'ιδίαν επαφές και πρόσθεσε ότι στο θέμα αυτό γίνεται αναφορά και στο έγγραφο Γκάλι.

Στη διάσκεψη τύπου που έδωσε αργότερα ο Ραούφ Ντενκτάς είπε:

Όπως γνωρίζετε υπάρχει ευρέως διαδεδομένη

προπαγάνδα ότι οι Ελληνοκύπριοι έχουν αποδεχθεί τη Δέσμη Ιδεών, οι Τουρκοκύπριοι την απορρίπτουν και ως εκ τούτου οι συνομιλίες δεν προχωρούν προς την ορθή κατεύθυνση.

Δεν γνωρίζω κατά πόσον έχετε δει το έγγραφο με τις θέσεις που έχει ετοιμάσει η Γενική Γραμματεία για τις δυο πλευρές. Θα δείτε από εκεί ότι από τις **100** παραγράφους, η τουρκοκυπριακή πλευρά αποδέχθηκε τις **91** και έχουμε τα θεμελιώδη θέματα μπροστά μας. Αναφέρεται εκεί. Για τη θέση της ελληνοκυπριακής πλευράς βλέπουμε ότι για κάθε κεφάλαιο της Δέσμης Ιδεών, λένουν ότι το αποδέχονται, αλλά ήθελαν να συζητήσουν υπό το φως οποιασδήποτε βελτίωσης προς όφελος και των δυο κοινοτήτων.

Αυτό σημαίνει για μας ότι, εκείνο που έχουμε αποδεχθεί στη Δέσμη Ιδεών, με την ελπίδα ότι η ελληνοκυπριακή πλευρά έχει ήδη αποδεχθεί, θα μας αφήσει να συζητήσουμε τα υπόλοιπα θέματα, τα οποία έχουν γεφυρωθεί πολύ και να επικεντρωθεί σ' αυτά τα σημαντικά θέματα.

Αλλά τώρα βλέπουμε ότι όλα όσα λέγει η Ελληνοκυπριακή πλευρά, είναι οι πρόνοιες της Δέσμης Ιδεών κάτω από αυτές τις επικεφαλίδες γίνονται αποδεκτά κατ' αρχήν, δεδομένων οποιωνδήποτε βελτιώσεων προς όφελος και των δυο κοινοτήτων.

Όλα όσα λέγω είναι ότι γνωρίζουμε τι είναι προς όφελος μας, έχουμε αποδεχθεί αυτό. Αλλά τώρα η πρόσκληση είναι ότι πρέπει να συζητήσουμε το κάθε τι για να το βελτιώσουμε, υποθέτω προς την πλευρά των Ελληνοκυπρίων. Αυτή είναι η θέση σήμερα. Έχουμε συμφωνήσει στην επανάληψη των συνομιλιών, μετά τις εκλογές, τις ελληνοκυπριακές εκλογές, το Μάρτιο, κάποτε το Μάρτιο. Νομίζω ότι είναι καλύτερα να το αφήσω σε σας ανοικτό να υποβάλετε ερωτήσεις.

Να πω μόνο ένα πράγμα, ότι οι συνομιλίες εδώ ήταν εποικοδομητικές, γιατί είναι η πρώτη φορά που μπορέσαμε να δούμε την ελληνοκυπριακή θέση, νεφελώδης όπως είναι, πάνω σε χάρτη και η επαφή μεταξύ μου και του κ. Βασιλείου, νομίζω ότι ήταν

φιλική και προσπαθήσαμε να είμαστε βοηθητικοί ο ένας στον άλλο. Αυτό είναι μια καλή αρχή. Το 1974, ήταν διάλογος μεταξύ των δυο ηγετών, ο οποίος διευθέτησε πολλά θέματα, τα οποία, αν δεν υπήρχε τέτοιος διάλογος, φοβούμαι θα βρίσκονταν στη σημερινή ημερήσια διάταξη.

Ετσι ένας διάλογος μεταξύ των δυο ηγετών, αν ο σκοπός είναι πραγματικά να καθορισθεί κοινή κυβέρνηση κάτω από ομοσπονδιακή στέγη, είναι πολύ σημαντικό θέμα και ελπίζω ότι ύστερα από τις εκλογές η ελληνοκυπριακή πλευρά δεν θα βρίσκει καμιά δικαιολογία ή να λέγει ότι δεν θα συζητήσει με την τουρκοκυπριακή ηγεσία αλλά προτιμά να συζητήσει με κάποιον άλλο.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Εξοχότατε ηγέτη της τουρκοκυπριακής κοινότητας. Αν δεχθείτε τη Δέσμη Ιδεών, της οποίας έχετε πει ότι έχετε δεχθεί το μεγαλύτερο της μέρος, μήπως σ' αυτό περιλαμβάνεται και ο χάρτης, ο οποίος υποστηρίζεται από το ψήφισμα 774 του Συμβουλίου Ασφαλείας και αν είναι έτσι, θα έλθετε στη Νέα Υόρκη το Μάρτη για να διαπραγματευθείτε σ' αυτή τη βάση;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η Δέσμη Ιδεών είχε συζητηθεί μαζί μας, με τις δυο πλευρές κατά διαλείμματα. Ετσι ήταν το αποτέλεσμα των συζητήσεων που οδήγησε στη γέννηση, ας πούμε, της Δέσμης Ιδεών. Η Γραμματεία μπόρεσε να πει, ότι έχουμε συζητήσει αυτά τα πράγματα μαζί σας και έχουμε κάμει μια περίληψη αυτών, αυτό είναι το αποτέλεσμα, αυτό είναι η Δέσμη Ιδεών, και είστε ελεύθεροι να τη διαπραγματευθείτε ελεύθερα, μπορείτε να κάμετε κάποιες αλλαγές σ' αυτή. Ετσι, έχουν αυτή τη δικαιολογία και αυτό ήταν η κατάσταση των πραγμάτων όταν είπαμε, πριν εκδοθεί το 774, ότι είμαστε έτοιμοι να δεχθούμε τη Δέσμη Ιδεών ως βάση.

Αλλά όταν ήλθαμε εδώ την περασμένη φορά και είδα το χάρτη, ο οποίος μας παρουσιάστηκε ως μη χάρτης και αργότερα ως χάρτης που υποστηρίχτηκε απο το Συμβούλιο Ασφαλείας, όταν τον είδα ως ένα μη χάρτη, είπα στο Γενικό Γραμματέα με τον πιο καθαρό

τρόπο, ότι αυτός δεν είναι αποδεκτός σε μας, διότι θα αναστατώσει και ξερριζώσει **40,000** Τουρκοκυπρίους και κανένας ηγέτης δεν μπορεί να τον πωλήσει στο λαό του, μη τον κάμετε ένα επίσημο χάρτη και παρακαλώ μη τον δείξετε στην Ελληνοκυπριακή πλευρά, διότι, αν το κάμετε, θα τον βάλουν στην τζέπη, και απλώς θα ζητούν περισσότερο και δεν θα διαπραγματευθούν στα συνταγματικά θέματα.

Αλλά παρ' όλ' αυτά επέλεξε να δείξει το χάρτη στην Ελληνοκυπριακή πλευρά και υποστηρίχθηκε από το Συμβούλιο Ασφαλείας. Αμέσως είπαμε ότι αποδεχόμαστε αυτό και φθάσαμε στο σημείο να πούμε ότι έχουμε δυσκολίες ακόμα και να επιστρέψουμε με αυτό το χάρτη στο τραπέζι.

Αλλά ευτυχώς για μας, αντελήφθησαν τη θέση μας και αυτός ο χάρτης δεν πιάστηκε σε μας, εκτός του ότι τέθηκε γραπτώς ότι είναι ακόμα εκεί, αλλά δεν τον θεωρούμε ότι υπάρχει εκεί. Έτσι όταν έρθουμε το Μάρτιο δεν θα συζητούμε στη βάση του χάρτη. Δεν μπορούμε διότι η Βουλή μας είπε όχι και ως εκ τούτου είμαστε έτοιμοι να υποχωρήσουμε και να έλθουμε στο **29+%** το οποίο αποτελεί μεγάλη έκταση εδάφους που θα επιστραφεί στους Ελληνοκυπρίους και νομίζω ότι αυτή πρέπει να είναι η βάση των συζητήσεων μας και το **29+%** ήταν στην ημερήσια διάταξη, στο τραπέζι από το **1984-85** και **86**.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Και ποιο είναι το ποσοστό που ο μη χάρτης περιέχει:

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ο μη χάρτης είναι **28** και κάτι τοις εκατό. Αλλά δεν είναι το ποσοστό που έχει σημασία, διότι δεν ασχολούμαστε με κενό έδαφος, αλλά με κατοικημένες περιοχές. Και αν σύρεις τη γραμμή από το **A** μέχρι το **Z** δυνατό να επηρεάσει **7,000** άτομα. Το **A** μέχρι το **Y** **10,000** άτομα και το **A** μέχρι το **C** **40,000** άτομα. Έτσι είναι θέμα όχι ποσοστών αλλά πόσα άτομα είσαι προετοιμασμένος να ξερριζώσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ο κύριος Βασιλείου βγαίνοντας από τη συνάντηση με το Γενικό Γραμματέα δήλωσε ότι η θέση των Ηνωμένων Εθνών που περιλαμβάνεται στο έγγραφο

που βρίσκεται ενώπιόν σας είναι η επίσημη θέση των Ηνωμένων Εθνών και ότι δεν είναι μη έγγραφο εργασίας.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Είμαι σίγουρος ότι ο Γενικός Γραμματέας δεν είπε σε μένα ένα πράγμα και στον κ. Βασιλείου άλλο. Ολα όσα μπορώ να πω είναι ότι ο Γενικός Γραμματέας μου είπε. Μου είπε ότι αυτό είναι ένα μη έγγραφο, δεν θα αποτελέσει μέρος της έκθεσης του. Αυτό είναι ένα εσωτερικό έγγραφο εργασίας και σας το δίνουμε για να σας δώσουμε μια ιδέα για το πού είστε. Έτσι εάν είπε κάτι άλλο στον κ. Βασιλείου το είπε, αλλά σε μένα είναι αυτό που είπε, αυτό είναι το πνεύμα μέσα στο οποίο πήραμε το έγγραφο.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Τί είπατε στο Γενικό Γραμματέα σήμερα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Τον ευχαρίστησα για την ειλικρινή του προσπάθεια, αν μπορώ να πω, που καταβάλλει για να εργασθεί μέσα στα πλαίσια της αποστολής του φυσικά, την οποία πήρε από το Συμβούλιο Ασφαλείας. Προσπαθώ να συμβιβάσω την αποστολή την οποία μου έδωσε ο λαός μου ως ο εκλεγμένος αντιπρόσωπος του, με την αποστολή του Γενικού Γραμματέα και έχουμε βγει εκτός του δρόμου μας για να τον βοηθήσουμε να βρει μια συμφωνημένη λύση. Έτσι τον ευχαρίστησα για αυτό και υποσχθήκαμε να εργασθούμε με το ίδιο πνεύμα την επόμενη φορά.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Βοηθάτε τον κ. Βασιλείου να χάσει τις εκλογές;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Του είπα τις προάλλες. Βασιλείου αν θέλεις να χάσεις τις εκλογές θα κάνω μια πολύ καλή δήλωση ότι σε αγαπώ, ότι είσαι ο καλύτερος ηγέτης με τον οποίο μπορώ να ζήσω και θα χάσεις τις εκλογές. Είπε ότι μπορείς να κάνεις ό,τιδήποτε σου αρέσει, αστεειευόμαστε, αλλά είναι οι Ελληνοκύπριοι που θα αποφασίσουν για τον ηγέτη τους και οποιονδήποτε επιλέξουν. Είναι καθήκον μας να εργασθούμε μαζί του με σκοπό να βρούμε μια λύση. Δεν υπάρχει διαφορά μεταξύ της ελληνοκυπριακής ηγεσίας, αν μπορώ να πω φιλικά. Έχουν μια δοσμένη εθνική γραμμή, την οποία

κανέννας από αυτούς, ο Μακάριος, ο Κυπριανός, ο Κληρίδης και τώρα ο Βασιλείου, κανέννας από αυτούς τους κυρίους δεν έχει παρεκκλίνει από αυτή την εθνική γραμμή.

Η εθνική γραμμή ήταν εκείνο που ο Μακάριος τους είπε μετά που απορριφθήκαμε από τη συνεταιρική κυβέρνηση, δηλαδή αυτό που έφερα κάνοντας αυτό, έχω φέρει την Κύπρο στο πλησιέστερο σημείο της Ένωσης, κανέννας δεν πρέπει να πάει πίσω εκτός από την Ένωση.

Ετσι γι' αυτούς, είναι πολύ σημαντικό να διατηρήσουν ένα τίτλο, της Κυβέρνησης της Κύπρου και όχι να επιτρέψουν να ενοχληθεί ή ν' αλλάξει. Είναι πολύ σημαντικό γι' αυτούς. Να γιατί είχαμε την πραγματικά δυσκολία.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Μπορείτε παρακλώ κ. Ντενκτάς, εφ' όσον μας έχετε δώσει όλους αυτούς τους αριθμούς, ότι έχετε αποδεχθεί τις **91** παραγράφους από τις **100** και ότι το **29** συν τοις εκατό έναντι του **28%** της εκατό και κάτι, μπορείτε να το θέσετε ότι μπορούμε να αντιληφθούμε ποια είναι τα εννιά σημεία, οι εννιά παράγραφοι που έχετε απορρίψει και δεύτερο μπορείτε να θέσετε πιο καθαρά τη διαφορά μεταξύ του **28** τοις εκατό συν και του **29** κάτι ή αντίθετα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Για το **28** και το **29** συν, σας είπα ότι δεν είναι θέμα ποσοστού. Είναι θέμα από το πού η γραμμή θα τραβηχθεί. Εάν η γραμμή περάσει με τέτοιο τρόπο ώστε πολλές χιλιάδες από το λαό μας, το ένα τέταρτο του πληθυσμού, θα ξεριζωθεί. Και μη ξεχνάτε ότι ο μισός από τον πληθυσμό μας είχε ξεριζωθεί πριν το **1974**. Ο μισός. Τώρα το ένα τέταρτο από αυτούς έχει ξανά ξεριζωθεί. Αν είμαστε δέντρο δεν θα είχαμε ρίζες στην Κύπρο πια.

Θα αποτελεσει μια πρόσκληση σε μας να εγκαταλείψουμε τη νήσο και δεν μας αρέσει. Ετσι είναι θέμα για το πώς σύρει τη γραμμή, τότε ο κόσμος μιλά για πρόφυγες ή εκτοπισμένα άτομα. Ωρισμένα άτομα πιστεύουν ότι μιλούμε για τον καταυλισμό Σιατίλλα,(του Λιβάνου), ότι υπάρχουν τρομερά

ανθρώπινα δεινά. Δεν είναι αυτό. Όλοι οι πρόσφυγες και στα δυο μέρη έχουν εγκατασταθεί, αναπτύσσονται, κερδίζουν χρήματα. Έτσι είναι θέμα και είναι αυτοί οι Κύπριοι, Τουρκοκύπριοι και Ελληνοκύπριοι, που έπρεπε να αλλάξουν θέσεις, διότι για **11** χρόνια στους Τουρκοκυπρίους δεν επιτράπηκε να ζουν με ανθρώπινη αξιοπρέπεια ως ελεύθεροι άνθρωποι. Και μετά το **1974** οι Ελληνοκύπριοι φοβούνταν ότι δεν θα τους αφήναμε να ζουν, ότι θα πάρουμε εκδίκηση για το τι έχουν κάνει σε μας.

Έτσι οι δυο λαοί της Κύπρου μετακινήθηκαν και άλλαξαν θέσεις. Έχοντας αλλάξει θέσεις, ό,τι απομένει είναι η ανταλλαγή περιουσιών, λέμε εμείς, και η παροχή αποζημιώσεων στον καθένα και όχι να ξερριζώσουμε και πάλι το λαό.

Έτσι υπάρχει μια σύγκρουση ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Το ανθρώπινο δικαίωμα της μιας πλευράς συγκρούεται με της άλλης και το θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα βέβαια είναι να μπορεί να δημιουργηθεί μια κατάσταση πραγμάτων, όπου ο λαός δεν θα ζει με το φόβο του αύριο, όπου θα αισθάνονται ασφαλείς ώστε να μπορούν να συνεργασθούν.

Το άλλο πράγμα, το ποια είναι τα θέματα στα οποία δεν έχουμε συμφωνήσει είναι θέμα αντίληψης.

Οι Ελληνοκύπριοι θέλουν να αποδεχθούμε ότι μπορούμε να πάμε σε μια Ομοσπονδιακή Δημοκρατία με τροποποίηση του Συντάγματος του **1960** ενός κράτους που υπάρχει. Αυτό θα σημαίνει να τοποθετήσουμε τους Τουρκοκυπρίους σε ένα μη υπαρκτό μέρος, που αποκαλείται Δημοκρατία της Κύπρου. Η Δημοκρατία της Κύπρου που εγκαθιδρύθηκε το **1960**, αποτελούσε μια συνεταιρική Δημοκρατία. Αυτό είναι παραδεκτό, μόλις ο τουρκοκύπριος συνταίρος εκδιώχθηκε από αυτή με τη βία των όπλων, αυτή η Δημοκρατία για μας δεν υπήρξε.

Η συνταγματική...κηρύχθηκε από το Μακάριο να είναι νεκρή και τάφηκε αλλά τώρα την έχουν αναστήσει. Αντιλαμβάνομαι την ανάσταση του Ιησού Χριστού, αλλά δεν αντιλαμβάνομαι την ανάσταση ενός Συντάγματος, το οποίο έχει κηρυχθεί νεκρό και

τάφηκε και δεν έχει εφαρμοσθεί για **28** χρόνια. Και αναμένουν από εμάς να αποδεχθούμε, ότι εκείνο το Σύνταγμα βρισκόταν σε ισχύ όλο αυτό το διάστημα. Αυτό είναι αδύνατο, αυτό είναι λάθος σκέψη.

Λέμε ότι ανεξάρτητα του αν αναγνωρίζομαστε, είμαστε χωριστά, ζούσαμε χωριστά για **28** χρόνια, χειριζόμαστε τις δικές μας υποθέσεις. Τώρα είναι αυτές οι χωριστές πολιτικά ίσες κοινότητες που θα εγκαθιδρύσουν μια Ομοσπονδία. Το σημείο εκκίνησης μας είναι αυτό. Ως εκ τούτου, αυτή η επινοητική προσέγγιση δημιουργεί το μεγαλύτερο εμπόδιο.

Δεν μπορούμε να δεχθούμε άλλα πράγματα τα οποία οι ελληνοκύπριοι έχουν απορρίψει σ αυτό το έγγραφο. Απορρίπτουν τη συνθήκη εγγύησης κατά τρόπο ο οποίος δεν θα μας δίνει ασφάλεια στο μέλλον.

Απορρίπτουν την ιδέα όπως τα ομόσπονδα κράτη είναι σε θέση να λένε στον οποιονδήποτε ΑΒΓ, είσαι εγκληματίας, έχεις προβεί σε σφαγές, παιδιά **16** ημερών μέχρι **19** χρόνων έχουν σφαγεί, γνωρίζουμε ότι εσύ το έκαμες, ο λαός σου το έκαμε, σχετίζεσαι με αυτό, μην έλθεις σ αυτή την περιοχή διότι αυτό θα προκαλέσει φασαρίες. Δυνατό να σε σκοτώσουν σε εκδίκηση και μετά θα υπάρξει πάλι στο..... Η κάθε πολιτεία εδώ έχει αυτό το δικαίωμα να κηρύξει ένα άνδρα μη επιθυμητό και να τον συνοδεύσει εκτός (του εδάφους της) ή να του πει φύγε αμέσως γρήγορα ή να απευθυνθεί στο δικαστήριο ώστε να τον συνοδεύσουν.

Εμείς λέμε ότι αυτό το δικαίωμα θα πρέπει να το έχουμε. Είναι μια ψυχολογική αίσθηση εγγύησης στο λαό μας ότι δεν θα αναμιχθούν με άτομα που έχουν κάνει αυτά σ αυτούς. Και είμαι σίγουρος ότι η Ελληνοκυπριακή πλευρά έχει λόγους να μη αποδεχθεί ορισμένους τουρκοκυπρίους μεταξύ της.

Ετσι αυτό είναι θεμελιώδες πράγμα, και το απορρίπτουν αυτό ότι βρίσκεται εναντίον των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Δεν λέμε ότι τόσες χιλιάδες άτομα θα εμποδισθούν. Λέμε κυρίως ότι το Ομόσπονδο κράτος, το δικό σας κράτος επίσης, πρέπει να έχει αυτό το δικαίωμα. Τότε με κατηγορούν ότι ο Ντενκτάς

προσπαθεί να εγκαθιδρύσει δυο κράτη, Ομόσπονδα κράτη. Δεν μπορούμε να έχουμε μια ομόσπονδη δημοκρατία χωρίς ομόσπονδα κράτη, και ομόσπονδα κράτη (...) έχουν λιγότερα δικαιώματα από εκείνα που δόθηκαν στην κεντρική Κυβέρνηση. Απολαμβάνουν το κατάλοιπο της εξουσίας. Βρίσκονται μέσα σ αυτές τις εξουσίες, είναι κυρίαρχα χωρίς να αρνούνται την κυριαρχία- πλήρη κυριαρχία- της Δημοκρατίας, της Ομόσπονδης Δημοκρατίας.

Αυτό συμβαίνει σε μεγάλο αριθμό ομοσπόνδων κρατών, περιλαμβανομένης και της Ελβετίας. Λένε όχι, όχι, όχι εσύ δεν πρέπει να έχεις κυριαρχία Ομοσπόνδων κρατών, οποιαδήποτε κι αν είναι. Γιατί; Είναι εναντίον της κυριαρχίας της Ομόσπονδης Δημοκρατίας. Δεν είναι. Στα καντόνια στην Ελβετία υπάρχουν κυρίαρχα θέματα στην κυριαρχία ή στο Σύνταγμα της Ελβετικής Ομόσπονδης Δημοκρατίας.

Μιλάς για μια Ελβετία, θα υπάρχει μια μόνο Κύπρος, κυρίαρχη Κύπρος, αλλά τα ομόσπονδα κράτη που την αποτελούν θα έχουν περιορισμένη κυριαρχία. Αυτά είναι θεμελιώδη θέματα. Δεν μπορώ να πάρω τίποτε από το λαό μου, εάν δεν μπορώ να του πω ότι τα δικαιώματά του δεν είναι απλώς σε ένα χαρτί, το οποίο μπορεί να κηρυχθεί νεκρό και να ταφεί από την ελληνοκυριακή πλευρά, ότι στηρίζονται στο έδφος ως κυρίαρχα δικαιώματα.

Λέγω ότι αυτό θα δώσει μονιμότητα στο Κυπριακό πρόβλημα επίσης διότι οι εθνικοί στόχοι των Ελληνοκυπρίων να μετατρέψουν την Κύπρο ελληνική μια μέρα θα χαλιναγωγηθούν. Θα δουν ότι δεν μπορούν να το κάμουν. Θα δουν ότι ένα νέο πραξικόπημα δεν θα θεωρηθεί ως εσωτερικό θέμα, θα δουν ότι θα θεωρηθεί ως είναι. Μια επίθεση από την μια πλευρά προς την άλλη. Αλλά δεν μπορούν να οδηγήσουν τους εαυτούς τους να αποδεχθούν αυτά τα πράγματα τα οποία είναι θεμελιώδη για τη συνεργασία, τη συνύπαρξη και την εμπιστοσύνη.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Έχει ο Γενικός Γραμματέας δείξει κατά πόσον θα προβεί σε οποιαδήποτε μορφή κρίσης

πάνω στις θέσεις των δυο πλευρών στην έκθεση του προς το Συμβούλιο Ασφαλείας και ποιας μορφής λύση αναμένεται να υιοθετήσει το Συμβούλιο Ασφαλείας;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Εδώ βρισκόμαστε με τις θέσεις των δυο πλευρών στο χαρτί. Αναμένω ότι η έκθεση του Γενικού Γραμματέα θα παραθέτει τα γεγονότα χωρίς να καταδικάζει τη μια ή την άλλη πλευρά. Ίσως να επιλέξει να πει τους λόγους γιατί η μια πλευρά λέγει αυτό ή η άλλη εκείνο, το οποίο βρίσκεται στο χαρτί. Ελπίζω ότι το Συμβούλιο Ασφαλείας δεν θα έλθει με ένα καταδικαστικό ψήφισμα. Αποτελούμε μέρη στο πρόβλημα. Προσπαθούμε να το επιλύσουμε. Επειδή βρισκόμαστε σ αυτή τη συμφωνία με την άλλη πλευρά δεν πρέπει να αποτελεί αιτία για το Συμβούλιο Ασφαλείας να καταδικάσει τη μια πλευρά ή να διατηρήσει το βάρος προς την άλλη. Αυτό δεν βοηθά τη λύση του προβλήματος. Όσο περισσότερο το Συμβούλιο Ασφαλείας, η Γραμματεία είναι.....τόσο θα είναι βοηθητικοί προς τις δυο πλευρές με το να δώσουν την ειλικρινή θέση της κάθε πλευράς. Ελπίζω ότι θα το κάμουν αυτό.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Σε όλες αυτές της συνομιλίες για το Κυπριακό βλέπουμε πάντοτε μια τάση, η ελληνοκυπριακή πλευρά να επιρρίπτει την ευθύνη προσωπικά απ ευθείας σε σας, ότι είστε το εμπόδιο σ αυτές με τη δική σας προσωπικότητα. Πώς το χαρακτηρίζετε αυτό, πώς το βλέπετε αυτό; Υπάρχει οποιαδήποτε σχέση με την προσωπικότητα σας σ αυτές τις συνομιλίες;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ελπίζω όχι, αλλά με βλέπουν ως ένα ηγέτη, ο οποίος μπορεί να επιβάλει τη θέληση του στο λαό, και εάν, λέγω, είναι αποδεκτό, ο λαός μου θα πει μπράβο. Το έχουμε αποδεχθεί επειδή ο Ντενκτάς το έχει αποδεχθεί.

Δεν μπορούν να εκτιμήσουν ότι έχουμε μια πολύ ζωντανή, πολύ μορφωμένη, πολύ πολιτισμένη κοινότητα με επτά ή οκτώ κόμματα να λειτουργούν και να πλήττουν το ένα το άλλο, και ενδιαφέρονται πολύ για την τύχη της Κύπρου και ότι εγώ αντιπροσωπεύω τις

απόψεις τους, τις συνδυασμένες απόψεις του λαού μου.

Εάν το λάμβαναν αυτό υπόψη, τότε θα σταματούσαν να επιτίθενται εναντίον μου προσωπικά με το να σκέφτονται ότι εάν εγώ φύγω κάποιος άλλος θα είναι καλύτερος γι αυτούς.

Θα σας δώσω δυο παραδείγματα. Το ένα είναι ότι συνομίλησα με τον κ. Κληρίδη από το 1968- 1974. Με διαλείμματα από το 68-74 και πάντοτε ο ελληνοκυπριακός τύπος έλεγε ότι ο Ντενκτάς είναι αδιάλλακτος, ο Ντενκτάς θέλει πολλά, ο Ντενκτάς θέλει διαμελισμό, ο Ντενκτάς θέλει ομοσπονδία ή άλλα πράγματα όπως αυτά.

Βρισκόμουν κάτω από αυτήν την επιρροή, ξέρετε. Γιατί λένε για μένα όλα αυτά τα πράγματα όταν εγώ πραγματικά προσπαθώ να συνεργασθώ για να βρεθεί μια λύση;

Τον περασμένο χρόνο ο κ. Κληρίδης δημοσίευσε ένα βιβλίο, τα απομνημονεύματά του. Και εκεί λέγει ότι ο Ντενκτάς είχε κάμει όλες τις παραχωρήσεις

που ήθελε ο Μακάριος. Όλες τις υποχωρήσεις εκτός του ότι αρνήθηκε να αποδεχθεί θέση μειονότητας για το λαό του. Και επέμενε σε συνεταιρικό καθεστώς που είχαν δημιουργήσει γι αυτούς οι συμφωνίες Ζυρίχης. Η Ελλάδα μέσω μου έστειλε μήνυμα στο Μακάριο να αποδεχθεί την προσφορά του Ντενκτάς και να τελειώσει το θέμα. Ο Μακάριος είπε όχι εκτός αν ο Ντενκτάς αποδεχθεί καθεστώς μειονότητας για το λαό του. Και μέσω αυτών καταλήγει ότι αυτό ήταν το τέλος του Μακάριου. Ακολούθως εξελίχθηκαν τα γεγονότα και ακολούθησε το πραξικόπημα.

Ετσι βλέπετε ότι όλα αυτά τα χρόνια δεν μπορούσα να υπερασπιστώ τον εαυτό μου διότι ο Κληρίδης, ο οποίος εργάστηκε μαζί μου, δεν μπορούσε να πει στο λαό του ότι κατηγορείτε το Ντενκτάς λανθασμένα. Στην πραγματικότητα έλεγε επίσης ότι ο Ντενκτάς είναι ο αδιάλλακτος.

Αυτό το παράδειγμα νομίζω δείχνει σε σας ότι η επίθεση εναντίον μου είναι πολιτική. Πιστεύουν ότι

είμαι εγώ ο λανθασμένος άνθρωπος, ότι μπορώ να κατευθύνω το λαό μου οπουδήποτε θέλω, πράγμα που δεν είναι αλήθεια. Και ως εκ τούτου αυτοί, εάν απαλλαγούν από μένα, κάποιος άλλος πιο αδύνατος θα έλθει και έτσι θα μπορέσουν να το διευθετήσουν μαζί του.

Είναι λάθος εντύπωση. Πιστεύω ότι αν δεν μπορώ να λύσω αυτό το πρόβλημα για το λαό μου μέσα στα λίγα χρόνια που μου απομένουν σ αυτή τη θέση, θα είναι περισσότερο δύσκολο για οποιονδήποτε άλλο να το λύσει, διότι ο τουρκοκυπριακός λαός έχασε την εμπιστοσύνη του στην Ομοσπονδία για την οποία τους είχα δώσει μεγάλη ελπίδα για να αρχίσουν το 1977 και στο εξής. Τους είπα ότι η Ομοσπονδία, την οποία συμφώνησα με το Μακάριο είναι μια ομοσπονδία που σας δίνει πλήρη ασφάλεια, η οποία δεν θα επηρεάσει τις εγγυήσεις της Τουρκίας και στην εδαφική σας περιοχή θα είστε κύριοι.

Η Ομοσπονδία την οποία προσβλέπει ο Βασιλείου απομακρύνει όλα αυτά τα πράγματα τα οποία είχα υποσχεθεί στο λαό μου και μπορούν να τον διαβάσουν και τον αντιλαμβάνονται. Και υπάρχει ένα κίνημα τώρα στην Κύπρο δια της Βουλής από την αντιπολίτευση να εγκριθεί ψήφισμα όπως η Ομοσπονδία είναι εκτός. Και προσπαθούμε από εδώ να το σταματήσουμε.

Κανένας δεν πρέπει να πιστεύει ότι υπάρχει ένας λαός, ο οποίος υποστηρίζει όλος μια ομοσπονδιακή λύση οποιασδήποτε μορφής και ο Ντενκτάς αποτελεί εμπόδιο. Είναι ακριβώς το αντίθετο. Προσπαθώ να τους δώσω τα μηνύματα ότι αυτή η Ομοσπονδία για την οποία εργάζομαι είναι καλή για σας, θα είναι αρκετά καλή για την Κύπρο, διότι σας δίνει την ασφάλεια και σας κάνει να συνεργαστείτε με τους Έλληνες. Έτσι σας εργασθούμε για αυτήν.

Αλλά η ελληνοκυπριακή ηγεσία πρέπει να μου δώσει την ευκαιρία, με το να δεχθεί αυτά τα θεμελιώδη θέματα. Πρέπει να μου δώσει την ευκαιρία να μπορέσω να πω στο λαό μου ότι θα είναι έτσι. Αυτοί

κάνουν το αντίθετο λέγοντας όχι, είμαστε όλοι αδέρφια, είμαστε μια χώρα, δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα. Αλλά εάν δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα γιατί είμαστε χωρισμένοι εδώ και **28** χρόνια;

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ο,τι έχετε πει νωρίτερα για το ότι θα έλθετε το Μάρτιο, κατά την άποψη σας όπως είπατε επιστρέφετε όχι στη βάση του μη χάρτη, όπως τον αποκαλείτε. Τώρα ο Γενικός Γραμματέας πήγε στο Συμβούλιο και το Συμβούλιο υποστήριξε το μη χάρτη. Έχετε πάρει οποιεσδήποτε διαβεβαιώσεις από το Γενικό Γραμματέα ότι υπάρχει κάποιος τρόπος να άρσετε την υποστήριξη του μη χάρτη και πώς θα γίνει αυτό εάν τον απορρίψετε ακόμη σαν βάση για συνομιλίες;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Πιστεύω ότι ο Γενικός Γραμματέας θέλει να βοηθήσει τα μέρη να επιτύχουν μια διευθέτηση και το Συμβούλιο Ασφαλείας επιθυμεί μια διευθέτηση. Είμαι σίγουρος ότι όταν το Συμβούλιο Ασφαλείας υποστήριξε αυτό το χάρτη δεν γνώριζε ότι θα ξεριζώνε το ένα τέταρτο του τουρκοκυπριακού λαού. Οτι αυτό θα επηρέαζε τα κριτήρια για τις εδαφικές αναπροσαρμογές, οι οποίες συμφωνήθηκαν με το Μακάριο σε μεγάλη έκταση. Πιστεύω ότι υπάρχουν λογικά άτομα, ότι όταν ακούσουν τη μια πλευρά και αντιληφθούν τις δυσκολίες και λάβουν επίσης υπ όψη τις αξιώσεις και τις επιθυμίες της άλλης πλευράς, μπορούν πάντοτε να βρουν μια διέξοδο. Έτσι ερχόμαστε εδώ με ανοικτά μυαλά και ανοικτές καρδιές και θα δούμε τί μπορούμε να κάνουμε.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πώς μπορεί η προβλεπόμενη μείωση της δύναμης των Ηνωμένων Εθνών στην Κύπρο να επηρεάσει την πολιτική θέση;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Δεν νομίζω ότι θα μας επηρεάσει πολύ. Δεν νομίζω ότι θα επηρεάσει την ελληνοκυπριακή πλευρά, διότι στην Κύπρο υπάρχουν οι Τούρκοι στρατιώτες, οι οποίοι διατήρησαν την ειρήνη και η Ειρηνευτική Δύναμη. Μια πολύ μικρή ομάδα ανθρώπων επιτηρούν αυτή την ειρήνη, διότι και οι δυο πλευρές δεν μετακινήθηκαν. Δεν υπάρχει σκόπιμη

μετακίνηση καθόλου από την τουρκική πλευρά. Δεν υπάρχει κανένας λόγος γι αυτό. Εάν η Ελληνοκύπριοι έχουν αυτή τη σκέψη, πάλι θα υπάρχει μια δύναμη παρατηρητών των Ηνωμένων Εθνών, μικρότερη σε αριθμό. Έτσι δεν θα επηρεάσει την πολιτική διένεξη.

Ο Μπούτρος Γκάλι δεν έκαμε δηλώσεις. Ωστόσο εξέφρασε ακροθιγώς τις απόψεις του στο Γενικό Γραμματέα του ΑΚΕΛ Δημήτρη Χριστόφια και τους Προέδρους του Κόμματος των Φιλελευθέρων και του ΑΔΗΣΟΚ Νίκο Ρολάνδη και Μιχάλη Παπαπέτρου με τους οποίους συναντήθηκε

Ο Γκάλι, είπε ο Νίκος Ρολάνδης, είπε ότι τα εθνικά θέματα χρειάζονται υπομονή για να λυθούν και διαβεβαίωσε ότι θα συνεχίσει την προσπάθεια του.

Ικανοποίηση για το αποτέλεσμα των συνομιλιών εξέφρασε μόνο η Τουρκία.

Εκπρόσωπος του Τουρκικού Υπουργείου Εξωτερικών δήλωσε ότι ο Ραούφ Ντενκτάς συνέχισε τη θετική συμβολή του στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων αυτού του γύρου και πρόσθεσε ότι δεν βρήκε ανταπόκριση από τον Πρόεδρο Βασιλείου στο Συνταγματικό.

Ο Εκπρόσωπος είπε ότι η Τουρκία παρακολουθεί τις εξελίξεις και πιστεύει ότι η λύση θα βρεθεί με ελεύθερες διαπραγματεύσεις μεταξύ των δυο πλευρών στα πλαίσια της αρχής της πολιτικής ισότητας, δηλαδή απ ευθείας διαπραγματεύσεις μεταξύ του Προέδρου Βασιλείου και του Ραούφ Ντενκτάς.

Την επομένη ο Χικμέτ Τσιεττίν, Υπουργός Εξωτερικών της Τουρκίας είπε ότι στο Κυπριακό δεν παραχωρήθηκε " ούτε ένα κόμμα, ούτε μια τελεία".

Η Ελληνική Κυβέρνηση εξέφρασε απογοήτευση και ο Πρωθυπουργός της Ελλάδας Κωνσταντίνος Μητσοτάκης μιλώντας σε δημοσιογραφική διάσκεψη στις 13 Νοεμβρίου υπενθύμισε στην τουρκική Κυβέρνηση ότι δεν τήρησε τις υποσχέσεις της.

Ο Μητσοτάκης επεσήμανε ότι στην παρούσα φάση ούτε και η Αγκυρα επεδίωξε λύση του Κυπριακού, παρά τις επανειλημμένες δηλώσεις του τούρκου Πρωθυπουργού Σουλεϊμάν Ντεμιρέλ ότι μια δίκαιη και

λειτουργική λύση του προβλήματος είναι προς το συμφέρον και της Τουρκίας.

Ο Μητσοτάκης υπενθύμισε επίσης ότι οι ελληνοτουρκικές σχέσεις συνδέονται με το Κυπριακό και εξέφρασε την πεποίθηση ότι η τουρκική Κυβέρνηση θα το εκτιμήσει αυτό όπως επίσης θα πρέπει να εκτιμήσει και την αντίδραση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας η οποία είναι ξεκάθαρη.

Το Κυπριακό δεν επηρεάζει μόνο τις ελληνοτουρκικές σχέσεις, είπε ο Μητσοτάκης, αλλά και τις σχέσεις της Τουρκίας με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, πράγμα που έγινε απόλυτα σαφές και δηλώθηκε έντονα και κατηγορηματικά στην τελευταία συνάντηση των Υπουργών Εξωτερικών στις Βρυξέλλες.

Από βρετανικής πλευράς επισημάνθηκε ότι μερικές θέσεις που υποστήριξε η τουρκική πλευρά στις απ ευθείας συνομιλίες για το Κυπριακό ήταν, όπως ανέφερε το Βρετανικό Υπουργείο Εξωτερικών, ασυμβίβαστες με τη Δέσμη Ιδεών Γκάλι, η οποία μαζί με το χάρτη που περιλαμβάνουν, έχει υιοθετηθεί με το ψήφισμα 774 του Συμβουλίου Ασφαλείας ως η βάση για μια διευθέτηση.

Το Φορέϊν Οφφισ με δήλωση εκπροσώπου του εξέφρασε, ωστόσο, ικανοποίηση ότι για πρώτη φορά σε απευθείας συνομιλίες συζητήθηκε όλη η Δέσμη Ιδεών.

Ανέφερε επίσης ότι υπήρξαν σημαντικά σημεία, όπου διαπιστώθηκε κοινό έδαφος, ενώ εκείνα τα σημεία, όπου οι δυο πλευρές τήρησαν στάση που διαφέρει από τη Δέσμη Ιδεών έχουν καταγραφεί.

Εχουμε απογοητευθεί, προστίθετο στην ανακοίνωση, από το ότι δεν σημειώθηκε περισσότερη πρόοδος για γεφύρωση των διαφορών στις υπόλοιπες ουσιαστικές πτυχές.

Το Φόρεϊν Οφφισ χαιρέτισε επίσης τη δέσμευση που είχε αναληφθεί για συνέχιση των συνομιλιών και πρόσθετε ότι η Βρετανία θα εξακολουθήσει να διαδραματίζει πλήρως το ρόλο της προς επίτευξη προόδου.

Η πλευρά που τίποτε δεν ανακοίνωσε για τις συνομιλίες ήταν η Αμερικανική, η οποία ήταν

λαλίστατατη πριν αρχίσουν οι συνομιλίες και είχε μάλιστα παίξει ενεργό ρόλο στην προετοιμασία όλων των γύρων με επανειλημμένα ταξίδια του πρώην ειδικού συντονιστή του Στέητ Ντηπάρτμεντ Νέλσον Λέτσκι και του νέου συντονιστή Τζων Μαρέσκα.

Η αμερικανική πλευρά είχε κινηθεί στο παρασκήνιο για παράταση των συνομιλιών και ίσως να θεωρούσε επιτυχία το γεγονός ότι αποφασίστηκε η επανάληψη τους το Μάρτη. Αυτό ήταν το λιγότερο που μπορούσε να κάμει.

Η εξήγηση που μπορεί να δοθεί είναι ότι όλη η αμερικανική διοίκηση βρισκόταν σε μεταβατική περίοδο μέχρι τις 20 Ιανουαρίου που θα αναλάμβανε ο νέος Πρόεδρος Μπιλ Κλίντον και έτσι οποιαδήποτε θέση θα τελούσε υπό την αίρεση της νέας διοίκησης.

Γι' αυτό και οι αμερικανοί προτίμησαν να τηρήσουν σιγή.

Απογοήτευση για το αποτέλεσμα των συνομιλιών εξέφρασε και ο αξιωματούχος των Ηνωμένων Εθνών Γκούσταβ Φεϋσσέλ- ένας από τους τρεις αξιωματούχους των Ηνωμένων Εθνών που είχαν παίξει σημαντικό ρόλο στην προετοιμασία των συνομιλιών.

Σε συνέντευξη του στην Κυπριακή τηλεόραση ο Φεϋσσέλ είπε επίσης ότι το εμπόδιο στη διαδικασία ήταν το γεγονός ότι τα Ηνωμένα Έθνη δεν κατόρθωσαν να επιβιβάσουν όλους, κατά την έκφραση του, στο όχημα των Ιδεών Γκάλι, αλλά απέφυγε να κατονομάσει ποιοί δεν κατέστη δυνατό να ανέβουν σ' αυτό.

Q56

24.11.1992: Ο ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΕΝΗΜΕΡΩΝΕΙ ΜΕ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΤΟΝ ΓΕΝΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΜΠΟΥΤΡΟΣ ΓΚΑΛΙ ΟΤΙ ΑΠΟΔΕΧΕΤΑΙ ΤΗ ΔΕΣΜΗ ΙΔΕΩΝ ΓΚΑΛΙ ΩΣ ΒΑΣΗ ΓΙΑ ΛΥΣΗ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ

Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών Μπούτρος Γκάλι ετοίμασε την έκθεση του για το Συμβούλιο Ασφαλείας στην οποία αναφερόταν στην πορεία του τρίτου γύρου των συνομιλιών μεταξύ του προέδρου Βασιλείου και του Ραούφ Ντενκτάς που είχαν καταρρεύσει στα Ηνωμένα Έθνη.

Πριν την υποβάλει στο Συμβούλιο ενημέρωσε τουλάχιστον τον Πρόεδρο Βασιλείου για το περιεχόμενο της όπως γνώσθηκε στη Λευκωσία αυτός απάντησε στον Μπούτρος Γκάλι στις **24** Νοεμβρίου **1992**, προηγουμένη της έγκρισης του.

Η επιστολή αυτή του Γιώργου Βασιλείου θεωρήθηκε περπου ως έγκλημα κλαθοσιώσεως γιατί αποδεχόταν κατά τους πολιτικούς του αντιπάλους "τη Δέσμη Ιδεών σαν βάση για συνομολόγηση μιας συνολικής συμφωνίας για λύση του Κυπριακού", πράγμα με το οποίο αυτοί διαφωνούσαν.

Ανέφερε ο Γιώργος Βασιλείου στη επιστολή του στον Γενικό Γραμματέα:

Λευκωσία 24 Νοεμβρίου, 1992

"Αγαπητέ κ. Γενικό Γραμματέα,

Πήρα την πρόσφατη σας έκθεση σχετικά με την αποστολή σας καλών υπηρεσιών, που καλύπτει τις επαναληφθείσες κοινές συναντήσεις στη Νέα Υόρκη από τις 28 Οκτωβρίου μέχρι τις 11 Νοεμβρίου, 1992.

Εχω μελετήσει επισταμένως το μέρος της έκθεσης που με ακρίβεια αντικατοπτρίζει τις θέσεις που εκφράστηκαν από την κάθε πλευρά κάτω από τις οκτώ επικεφαλίδες της Δέσμης Ιδεών.

Εχω επίσης εξετάσει με μεγάλο ενδιαφέρον τις παρατηρήσεις σας, οι οποίες με σαφήνεια επισημαίνουν ως το λόγο για την αποτυχία του πρόσφατου γύρου συνομιλιών στη Νέα Υόρκη τις τουρκοκυπριακές θέσεις, οι οποίες όπως αναφέρεται στην έκθεση σας είναι κατά θεμελιώδη τρόπο έξω από το περίγραμμα της Δέσμης Ιδεών.

Λαμβάνοντας υπόψη το στόχο των επικειμένων κοινών συναντήσεων, που είναι η συνομολόγηση της συνολικής συμφωνίας με βάση το σύνολο της Δέσμης Ιδεών που εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο Ασφαλείας, και πιστεύοντας, όπως και εσείς, ότι οι προοπτικές για πρόοδο θα μπορούσαν να βελτιωθούν σημαντικά εάν αριθμός μέτρων αποκαταστάσεως της εμπιστοσύνης υιοθετείτο, θεωρώ ως υφίστης σημασίας τα συγκεκριμένα μέτρα που πρότεινε η εξοχότητα σας για να βοηθήσουν να δημιουργηθεί κλίμα εμπιστοσύνης που θα συμβάλει στην επιτυχία της επικείμενης διαπραγματευτικής διαδικασίας.

Είναι μέσα σε αυτό το πνεύμα καλής διάθεσης που επιθυμώ να σας πληροφορήσω ότι αποδεχόμαστε τα προτεινόμενα μέτρα. Φυσικά αναμένεται ότι η Τουρκία και η τουρκοκυπριακή πλευρά θα τα αποδεκτούν επίσης και θα είναι πρόθυμοι να προχωρήσουν στην εφαρμογή τους. Από τη δική μας πλευρά θα κάνουμε το παν για να συνεργαστούμε με την εξοχότητα σας για την επιτυχία των προσπαθειών σας.

Παρακαλώ δεχθείτε τις διαβεβαιώσεις της μεγίστης εκτίμησης μου.

Ειλικρινά δικός σας
Γεώργιος Βασιλείου.

Q57

25.11.1992: ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΕΓΚΡΙΝΕΙ ΜΕ ΤΟ ΨΗΦΙΣΜΑ **789** ΤΗ ΔΕΣΜΗ ΙΔΕΩΝ ΓΚΑΛΙ ΚΑΙ ΤΟΝ ΧΑΡΤΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΔΑΦΙΚΟ

Μετά την κατάρρευση του τρίτου γύρου των συνομιλιών στη Νέα Υόρκη μεταξύ του Προέδρου Βασιλείου και του Ραούφ Ντενκτάς, το Συμβούλιο Ασφαλείας προχώρησε στις αποφάσεις του και στις **25** Νοεμβρίου **1992** ενέκρινε το ψήφισμα **789** με το οποίο επαναβεβαιωνόταν η Δέσμη Ιδεών περιλαμβανομένου και του χάρτη για το εδαφικό.

Με το ψήφισμα επικρινόταν η τουρκική πλευρά και καλείτο να υιοθετήσει τις κατάλληλες θέσεις ώστε να συνάδουν με τη Δέσμη.

Παράλληλα με το ψήφισμα προτείνονταν οκτώ μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης μεταξύ των δυο κοινοτήτων, ένα από τα οποία ζητούσε την παραχώρηση της περιοχής των Βαρωσίων υπό τον έλεγχο των Ηνωμένων Εθνών.

Ζητούσε επίσης μείωση των εξοπλισμών, διεύρυνση της απαγκίστρωσης και εφαρμογή μέτρων

που θα προωθούσαν τη επαφή μεταξύ των δυο κοινοτήτων.

ΨΗΦΙΣΜΑ 789/92
25 Νοεμβρίου, 1992

Το ψήφισμα **789** έχει ως εξής:
Το Συμβούλιο Ασφαλείας,
Έχοντας μελετήσει την έκθεση του Γενικού Γραμματέα του Νοεμβρίου **1992** για την αποστολή των καλών υπηρεσιών στην Κύπρο (**S/24830**),

1. Επαναβεβαιώνει όλα τα προηγούμενα ψηφίσματα για το Κυπριακό συμπεριλαμβανομένων των ψηφισμάτων **365 (1974)**, **367 (1975)**, **541 (1983)**, **550 (1984)** και **774 (1992)**,

2. Υιοθετεί την έκθεση του Γενικού Γραμματέα και τον επιδοκιμάζει για τις προσπάθειες του,

3. Επαναβεβαιώνει την υιοθέτηση της Δέσμης Ιδεών συμπεριλαμβανομένων των εδαφικών προσαρμογών οι οποίες φαίνονται στο χάρτη που περιέχεται στο παράρτημα της έκθεσης του Γενικού Γραμματέα της **21ης Αυγούστου, 1992 (S/24472)** ως τη βάση για επίτευξη συνολικού πλαισίου συμφωνίας,

4. Επανεβεβαιώνει περαιτέρω τη θέση ότι το σημερινό στάτους κβο δεν είναι αποδεκτό κι ότι μια συνολική συμφωνία στη γραμμή της Δέσμης Ιδεών θα πρέπει να επιτευχθεί χωρίς άλλη καθυστέρηση,

5. Σημειώνει με ικανοποίηση ότι οι δυο ηγέτες συζήτησαν όλα τα θέματα της Δέσμης Ιδεών με αποτέλεσμα να υπάρχουν σημεία συμφωνίας, όπως σημειώνεται στην έκθεση,

6. Χαιρετίζει τη συμφωνία των δυο πλευρών να συναντηθούν ξανά με το Γενικό Γραμματέα στις αρχές

Μαρτίου **1993** για να ολοκληρώσουν την εργασία πάνω σε μια συμφωνημένη Δέσμη Ιδεών,

7. Σημειώνει ότι με τις πρόσφατες κοινές συναντήσεις δεν επιτεύχθηκε ο επιδιωκόμενος στόχος, ιδιαίτερα διότι ορισμένες θέσεις που υιοθετήθηκαν από την τουρκοκυπριακή πλευρά παρεξέκλιναν θεμελιωδώς από τη Δέσμη Ιδεών,

8. Καλεί την Τουρκοκυπριακή πλευρά να υιοθετήσει θέσεις που να συνάδουν με τη Δέσμη Ιδεών στα θέματα εκείνα που καθορίζει ο Γενικός Γραμματέας στην έκθεσή του, και όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη να είναι έτοιμα κατά τον επόμενο γύρο των συνομιλιών να πάρουν αποφάσεις που θα οδηγήσουν σύντομα σε συμφωνία.

9. Αναγνωρίζει ότι η ολοκλήρωση της διαδικασίας το Μάρτιο **1993** θα διευκολύνετο τα μέγιστα από την εφαρμογή από κάθε πλευρά μέτρων για την προώθηση αμοιβαίας εμπιστοσύνης,

10. Προτρέπει όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη να δεσμευθούν για την εφαρμογή των ακόλουθων Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης:

α. Ως πρώτο βήμα για την αποχώρηση των μη Κυπριακών δυνάμεων, που θεωρείται επιθυμητή στη Δέσμη Ιδεών, να μειωθεί σημαντικά ο αριθμός των ξένων στρατευμάτων στην Κυπριακή Δημοκρατία και να υπάρξει μείωση στις δαπάνες για την άμυνα του νησιού,

β. Οι στρατιωτικές αρχές στην κάθε πλευρά να συνεργαστούν με την Ειρηνευτική Δύναμη των Ηνωμένων Εθνών για να εφαρμοστεί η συμφωνία μη επάνδρωσης του **1989** σε όλες τις περιοχές της νεκρής ζώνης που ελέγχεται από τα Ηνωμένα Έθνη, όπου οι δυο πλευρές βρίσκονται πολύ κοντά η μια στην άλλη,

γ. Με σκοπό την εφαρμογή του ψηφίσματος **550 (1984)** η περιοχή που σήμερα βρίσκεται υπό τον έλεγχο της Ειρηνευτικής Δύναμης των Ηνωμένων Εθνών να επεκταθεί και να συμπεριλάβει τα Βαρώσια,

δ. Κάθε πλευρά να λάβει ενεργά μέτρα για την προώθηση επαφής μεταξύ ανθρώπων των δυο κοινοτήτων μειώνοντας τους περιορισμούς στη διακίνηση ατόμων πέρα από τη νεκρή ζώνη,

ε. Να μειωθούν οι περιορισμοί για τους ξένους επισκέπτες που διασχίζουν τη νεκρή ζώνη,

στ. Κάθε πλευρά να προτείνει δικοινοτικά σχέδια για πιθανή χρηματοδότηση μέσω δανεισμού και κυβερνήσεις- δότες όπως διεθνή ιδρύματα,

ζ. Και οι δυο πλευρές να δεσμευτούν για τη διενέργεια απογραφής σε ολόκληρη την Κύπρο υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών, και

η. Και οι δυο πλευρές να συνεργασθούν για να μπορέσουν τα Ηνωμένα Έθνη να αναλάβουν, στις σχετικές περιοχές, τη διεξαγωγή μελετών σκοπιμότητας (ι) σε σχέση με την αποκατάσταση και εγκατάσταση ατόμων που θα επηρεαστούν από τις εδαφικές προσαρμογές ως μέρος της συνολικής συμφωνίας, και (ιι) σε σχέση με το πρόγραμμα οικονομικής ανάπτυξης, το οποίο ως μέρος της συνολικής συμφωνίας, θα είναι προς όφελος των ατόμων εκείνων που θα επανεγκατασταθούν στην υπό τουρκοκυπριακή διοίκηση περιοχή.

11. Καλεί το Γενικό Γραμματέα να παρακολουθεί την εφαρμογή των πιο πάνω Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης και να ενημερώνει το Συμβούλιο Ασφαλείας, όταν αυτό είναι αναγκαίο,

12. Καλεί το Γενικό Γραμματέα να διατηρεί προπαρασκευαστικές επαφές που κατά την κρίση του είναι απαραίτητες πριν από την επανάληψη των κοινών συναντήσεων του Μαρτίου **1993**, και να εισηγηθεί στο Συμβούλιο Ασφαλείας αναθεωρήσεις στον τρόπο διεξαγωγής των διαπραγματεύσεων για να γίνει πιο αποτελεσματικός,

13. Καλεί το Γενικό Γραμματέα όπως κατά τη διάρκεια των κοινών συναντήσεων του Μαρτίου **1993** προβαίνει σε εκτίμηση των εξελίξεων πάνω σε τακτική βάση με το Συμβούλιο με στόχο την εξέταση περαιτέρω ενεργειών που πιθανόν να χρειαστεί να αναληφθούν από το Συμβούλιο,

14. Καλεί το Γενικό Γραμματέα να υποβάλει πλήρη έκθεση μετά την ολοκλήρωση των κοινών συναντήσεων που θα επαναληφθούν το Μάρτιο **1993**.

Το ψήφισμα αυτό ήταν ένα από τα πέντε πιο σημαντικά ψηφίσματα που είχαν εγκριθεί από τα Ηνωμένα Έθνη στη διάρκεια της πορείας του Κυπριακού στα Ηνωμένα Έθνη και το οποίο θα απασχολούσε το Διεθνή Οργανισμό και τις μετέπειτα επαφές που θα είχε ο νεος Πρόεδρος της Δημοκρατίας Γλαύκος Κληρίδης που εξελέγη στις εκλογές του Φεβρουαρίου του **1993**.

Γιατί οι εκλογές θα σήμαναν το τέλος της διαπραγματευτικής προσπάθειας του Γιώργου Βασιλείου, μια και ο ίδιος δεν επανεξελέγη στις εκλογές αλλά και την επανάληψη του παλιού και πάλι σκηνικού των δεκαετιών **1960** και **1970** με συνομιλητές για άλλη μια φορά τους Γλαύκο Κληρίδη και Ραούφ Ντενκτάς.